

ДО  
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ  
НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**К О Н Ц Е П Ц И Я**  
**ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА**  
**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА**

Разработена от

Янко Димитров Янков – Заместник на административния ръководител и  
ръководител на Наказателно отделение на Варненски апелативен съд

Изготвена в качеството ми на кандидат за заемане на длъжността:

**АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА**  
**АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА**

## СЪДЪРЖАНИЕ

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АПЕЛАТИВЕН  
СЪД-ВАРНА – ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ.

1. КАДРИ

1.1. Съдии

1.2. Съдебна администрация

1.3. Съотношение служители - магистрати

2. СГРАДЕН ФОНД И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА  
ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.

2.1. Сграден фонд

2.2. Техническа обезпеченост и информационно осигуряване

2.3. Финансова дейност

3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО В АПЕЛАТИВЕН  
СЪД-ВАРНА, ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА, НАТОВАРЕНОСТ.  
ПРОВЕРКИ.

3.1. Организация на правораздавателната дейност

3.2. Движение на делата

3.3. Срочност на съдебните актове

3.4. Качество на съдебните актове

3.5. Натовареност

3.6. Проверки

4. КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖНИТЕ  
СЪДИЛИЩА И ТЯХНАТА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ.

4.1. Кадрова обезпеченост

4.2. Движение на делата

4.3. Натовареност

5. ДЕЙНОСТИ ПО ПОВИШАВАНЕ НА ДОВЕРИЕТО В  
СЪДИЛИЩАТА.

5.1. Съдът и медиите.

5.2. Инвестиция в бъдещето.

5.3. Обществени ангажименти.

6. ДОСТИЖЕНИЯ И ТРУДНОСТИ – ИЗВОДИ.

### **III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АПЕЛАТИВЕН СЪД-ВАРНА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ.**

#### **1. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СРОЧНОСТТА НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО**

#### **2. РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ И МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ**

**2.1. Професионално подготвени и мотивирани съдии и съдебни служители.**

**2.1.1. Повишаване на квалификацията.**

**2.1.2. Поддържане на мотивацията.**

**2.1.3. Международно сътрудничество и обмен.**

**2.2. Съдийско самоуправление и споделена отговорност.**

**2.3. Оптимизиране на съдебноадминистративната дейност.**

**2.4. Електронно правосъдие.**

**2.5. Материална база и техническа обезпеченост.**

#### **3. ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ДОВЕРИЕ В СЪДА.**

**3.1. Взаимодействие с медиите.**

**3.2. Взаимодействие в образователната сфера.**

**3.3. Активна ангажираност в социални и общественозначими каузи.**

---

#### **Използвани източници:**

**Статистически данни на НСИ**

**Обобщени статистически данни за дейността на съдилищата на ВСС на РБ**

**Годишни отчетни доклади на Апелативен съд – Варна**

**Наръчник „Личностно и организационно развитие. Неюридически умения“, издание на НИП, в авторски колектив: д-р Росица Тончева, д-р Ванухи Аракелян, доц.д-р Десислава Серафимова, адв. Пенка Христова и др.**

**I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА**  
или защо реших да се кандидатирам за административен ръководител на Варненски апелативен съд.

На 58 години съм, с над 30 години юридически стаж, като през последните 26 от тях работя само като съдия. През по-голямата част от професионалния си път не съм заемал никакви административни постове. Трябва да призная, че първоначално се отнасях с известна доза скептицизъм към работата на хората, които заемат ръководни административни позиции в съдилищата – смятах, че добрите резултати, постигнати в един съд се дължат до голяма степен на професионализма и отговорността на съдиите и на компетентността на съдебните служители, не толкова на ръководството му. Впоследствие разбрах, че съм грешал – несъмнено за резултативната работа на един орган на съдебната власт (визирам съдилищата) основна роля имат работещите в него магистрати и служители, в която дейност те обаче се подпомагат от административния ръководител, който е изцяло отговорен за организацията на работните процеси и ненапразно това е посочено като едно от основните му задължения в ЗСВ. По тази причина като своеобразно лично предизвикателство приех направеното ми предложение през 2014г. да бъда заместник на административния ръководител на Апелативен съд – Варна и ръководител на Наказателно отделение, която длъжност заемам и към момента. През тези десет години организацията на работата в наказателно отделение бе изцяло моя отговорност и грижа, придобих немалък опит - в администрирането на делата, координирането и разпределението на задачите в отделението, в разработването и утвърждаването на правила за организацията на работа, екипното взаимодействие и конструктивен диалог с колегите при разрешаване на възникнали текущи проблеми в общата работа на отделението; допълнителен опит и компетентност в редица специализирани обучения, от участията си в работата на Национална съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България в периода 2019 - 2022 г. и в професионалния обмен в рамките на развиваното от Апелативен съд – Варна партньорство с Върховния областен съд в Нюрнберг, Бавария, Германия.

В професионалните си контакти и взаимоотношения през всичките тези години винаги съм се стремил да търся допирните точки в позициите, да зачитам различното мнение и да постигам баланса за намиране на оптимални решения и разпределение на отговорности. Създадената екипна среда, коректните и открити колегиални отношения безспорно ме мотивират, но това, което особено ценя и за мен е много по-важно, е спечеленото уважение на хората, с които работя. Че е така допълнителна увереност ми дава гласуването от колегите доверие на проведеното общо събрание с издигането на номинацията ми за конкурсната длъжност.

Безкрайно съм признателен за получената от тях единодушна подкрепа, която преди всичко ми носи морално удовлетворение. И това е основният мотив да си позволя да се кандидатирам за упоменатата по-напред административна длъжност. Оказаното ми доверие в значителна степен ми дава и увереност, че ще се справя със задълженията на един ръководител на съд, като разчитам разбира се и на натрупания от мен немалък професионален и житейски опит, а преди всичко и на колегите си. Не бих бил честен със себе си и с околните, ако не призная, че съм донякъде мотивиран и от поредното предизвикателство. Все пак животът на един човек е низ от предизвикателства (или поне моят е такъв), и това е отчасти, което го движи напред. Готов съм да приема поредното, а вероятно и последното в професионален план. Освен това считам, че все още мога да работя в полза на обществото, в услуга на което е преминал животът ми до момента, и това е един от начините да го сторя максимално ползотворно.

## **II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АПЕЛАТИВЕН СЪД-ВАРНА.**

Районът на Апелативен съд-Варна включва цяла Североизточна България, това са шест административни области – Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен, с обща площ от 20 118 кв. км. и население около 1 020 600 човека (по данни на НСИ към 2022г). На изток граничи с Черно море, на север – с Република Румъния, където държавната граница е както речна, така и сухопътна. Има няколко ГКПП – Дуранкулак, Кардам, Силистра, голямо пристанище – Варна Запад, както и летище в град Варна. Цялото Северно Черноморие представлява активна туристическа зона, поради което през летния сезон населението на курортните градове и центрове се увеличава неимоверно. Съответно на областите, посочени по-напред, са обособени и правораздават шест окръжни съдилища - Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен, както и двадесет районни съдилища (пет в района на ОС-Добрич, и по три – в останалите), в които общо са ангажирани 300 съдии - 24 в апелативен съд, 129 в окръжните съдилища, и 147 в районните, както и 834 служители в съдебната администрация.

### **I. КАДРИ**

#### **1.1. Съдии.**

Към началото на 2024 година щатната численост на съдиите в Апелативен съд-Варна е 24, като от тях незаети са 6 щатни бройки. За незаетите бройки са обявени конкурси: - с Решение на СК на ВСС по протокол №24/22.06.2021г., обн. в ДВ бр.53/25.06.2021г. за една щатна бройка за съдия в НО; - с Решение на СК на ВСС по протокол

№31/26.07.2022г., обн. в ДВ бр.61/02.08.2022г. за три шатни бройки за съдия в ТО; - с Решение на СК на ВСС по протокол №31/26.07.2022г., обн. в ДВ бр.61/02.08.2022г. за две шатни бройки за съдия в ГО. Към момента два от конкурсите са приключили – обявено е класирането на кандидатите за наказателно и търговско отделение, но все още липсва решение на ВСС. На посочените незаети бройки са командироваани съдии както следва :

- съдия Десислава Сапунджиева от ОС – Търговище в НО, командирована със заповед № РД-701/14.11.2017г., считано от 15.11.2017г. до заемане на свободната шатна бройка, след провеждане на конкурс;
- съдия Росица Станчева от ОС-Варна в ГО, командирована със заповед № РД – 0694/12.10.2018г., считано от 22.10.2018г., до заемане на свободната шатна бройка след провеждане на конкурс.
- съдия Юлия Бажлекова от ОС-Варна в ГО, командирована със заповед № РД-0809/10.11.2022 г., считано от 01.01.2023г. за срок от 6 месеца, продължено командироване със Заповед № РД- 0361/26.05.2023 г. до заемане на свободната шатна бройка, след провеждане на конкурс.
- съдия Даниела Томова от ОС-Варна в ТО командирована със заповед № РД-0305/18.04.2022 г., считано от 09.05.2022г. до заемане на свободната шатна бройка, след провеждане на конкурс;
- съдия Диана Митева от ОС-Варна в ТО, командирована със заповед № РД - 0654/16.09.2022г. считано от 21.09.2022г. до заемане на свободната шатна бройка, след провеждане на конкурс;
- съдия Даниела Писарова от ОС-Варна в ТО, командирована със Заповед № РД - 0795/04.11.2022г., считано от 01.12.2022г. за срок от 6 месеца, продължено командироване със Заповед № РД- 0360/26.05.2023 г. до заемане на свободната шатна бройка, след провеждане на конкурс.

В Апелативен съд-Варна са обособени три отделения - Наказателно отделение с девет съдии, Търговско отделение с девет съдии и Гражданско отделение с шест съдии. Всяко от отделенията заседава в постоянни състави. Всички съдии по шат притежават ранг „Съдия във ВКС и ВАС“.

Част от съдиите имат множество професионални изяви и извън съда. Така съдиите Вануки Аракелян, Ангелина Лазарова, Росица Тончева и Светослава Колева участват като лектори и преподаватели по различни теми, както и в работни групи и творчески екипи. Съдия Аракелян е с принос за нормативни изменения относно атестирането, с участието си в екип за разработване на самообучителен ресурс - наръчник на тема „Умения за общуване, организационно и личностно развитие в съдебната

система“ по проект на НИП, с редица участия в национални и международни конгреси и конференции. Съдия Лазарова е изключително ангажирана по линия на международната правна помощ по наказателни дела, като включително бе контактна точка на ЕСМ и координатор на няколко обучения на Европейската мрежа за съдебно обучение (ЕМСО), представител на България в Подгрупата Наказателно правосъдие в ЕМСО, така също автор на разработки в областта на наказателното производство и международното сътрудничество за сборници на НИП и на поредица публикувани статии и материали в платформата по Съдебна етика на НИП, както и член на Съвета за Партньорство към ВСС. Съдия Росица Тончева участва в авторския екип на два наръчника на НИП по проблемите на управлението на органите на съдебната власт и материално наказателно право, явява се също организатор на Лятно училище по възстановително правосъдие – форум за Източна Европа, с участие на Белгия и Испания. Съдия Светослава Колева е член на съдебната мрежа по наказателни дела ЕЈН, на експертна група CRIMEX, лектор и част от авторски колектив към НИП, подготвящ помагала за съдии по НПК, получила награда „Джовани Фалкони“ на Общински съвет по наркотични вещества при Община Благоевград. Грамотата е за реален принос в ограничаване на разпространението и употребата на наркотици, проституцията, детската порнография, корупцията, тероризма и изразена подкрепа на каузи в полза на обществото, за формиране на хуманни модели на поведение у подрастващото поколение. Съдия Георги Йовчев подкрепя обществени каузи и изразява позиция в граждански и екологични инициативи, свързани с подобряване средата за живот, сам е активен участник в състезания по планинско и шосейно колоездене, като неведнъж е завоювал първи места – при изкачване на връх Ботев и връх Българка.

Съдии и служители от Апелативен съд – Варна ежегодно активно се включват в обучения, преобладаващата част от които са били провеждани в дистанционни форми. Средногодишно, по данни на НИП за последните няколко години, по около 130 са участниците от Апелативен район – Варна в различните обучения. Сред темите, застъпени при обученията на съдии се открояват „Електронни доказателства“, „Съдийско поведение и етика“, „Търговска несъстоятелност и стабилизация“, „Цифрови доказателства“, „Характерни признаци и техники на измамното поведение. Поведенчески симптоми на честните и нечестните заподозрени. Поведенчески анализ при водене на беседа“, а при тези на съдебната администрация – „Информационна сигурност“, „Спецификите в защитата на личните данни в органите на съдебната власт“, „Методология за програмно бюджетиране в съдебната власт“ и др. Съдии и служители са участвали и в редица общи организирани обучения, като: „Етикет на видеоконференцията. За какво да внимаваме, какво да правим и не правим

в онлайн срещи?“, „Преодоляване на отчуждението: подкрепа на деца на родители, лишени от свобода в условия на пандемия“, в зонално съвещание на Апелативни райони Бургас и Варна по линия на НИП, „Управление на институционалните публични комуникации“, „Стресоустойчивост“. Не малко тясно специализирани обучения през последните няколко години е преминал и специалистът „Връзки с обществеността“.

От 2014 година и до момента административното ръководство на съда се осъществява от Административен ръководител-Председател на Апелативен съд-Варна съдия Ванухи Аракелян, и трима заместник-административни ръководители и ръководители на съответните отделения – съдия Анета Братанова на Търговско отделение, съдия Милен Славов – на Гражданско отделение, и Янко Янков – на Наказателно отделение.

### **1.2. Съдебна администрация.**

В началото на 2024г. щатната численост на администрацията на Апелативен съд - Варна е 35,5 щатни бройки, разпределени както следва:

Съдебни служители на ръководни длъжности – 3: съдебен администратор, административен секретар и главен счетоводител;

Съдебни служители от специализираната администрация - 25.5, от които 5 съдебни помощници – по двама в Търговско и Гражданско отделение и един в Наказателно отделение, 7 съдебни секретари, 10 съдебни деловодители, 1 деловодител – регистратура, 2 призовкар-чистачи и 0.5 служител по сигурността на информацията. Съдебните секретари разпределени по отделения са: в НО – трима секретари, в ТО – двама секретари, в ГО – двама секретари. Деловодната дейност в съда се осъществява чрез три деловодства – наказателно с трима деловодители, гражданско с трима деловодители и търговско – с четирима, и една обща регистратура, където работи един служител.

Съдебни служители от общата администрация – общо 7, от които двама системни администратори, един връзки с обществеността, един счетоводител, един - специалист събиране, обработка, анализ и съхранение на служебна информация, и технически длъжности - един домакин и един шофьор.

Част от съдебните служители са с възложени допълнителни функции. Счетоводителят съвместява задълженията на касиер, а специалист – събиране, обработка, анализ и съхранение на служебна информация на завеждащ регистратура за класифицирана информация и длъжностно лице по защита на личните данни. Двамата призовкари съвместяват и длъжността чистач, а деловодител - регистратура и архив. Функциите на финансов контролор са възложени на съдебния администратор. Всички съдебни служители са с дългогодишен професионален опит в съдебната система, работят добре в екип и при

изпълнение на задълженията си следват принципите на взаимозаменяемост и взаимопомощ. В основата на взаимодействието между отделенията и службите е разбирателството и колегиалността. Тези принципи и добрите практики спомагат за бързото и качествено обслужване на гражданите, за утвърждаване престижа и авторитета на съдебната институция.

Всички служители от съдебната администрация с изключение на двама са с отлични атестации от последните години. Съдебният администратор е с дългогодишен стаж и опит на различни нива в съдебната система, включително и с практика като хоноруван преподавател при обучението на студенти. Общо 17 служители от Апелативен съд – Варна членуват в Националното сдружение на съдебните служители и по тази линия участват в обучения, в работни групи за проучване и обмен на практики с колегите им от други ОСВ, като професионалните им контакти способстват за създаване на устойчиви модели на работа и унифицирани съдебноадминистративни практики. Струва си да се отбележат лидерските позиции в това обединение на двама представители от състава на съда – Галя Иванова от специализираната администрация е член на УС на НССС, а съдебният администратор Анелия Бъчварова е председател на НССС. Това, както и ангажираността като цяло на служителите от администрацията с общи за системата цели и активното им участие като лектори и наставници при стажове на студенти и ученици, определено е ценен ресурс за съда, който може да се разгърне и занапред.

### 1.3.Съотношение служители – магистрати.

В следващата таблица е посочено съотношението за апелативните съдилища в страната през 2022г. (по данни от статистическите отчети на ВСС на РБ). Видно е, че Апелативен съд-Варна по този критерий е на втора позиция, с второто най-ниско съотношение между служители и магистрати, след АС – Пловдив.

| <b>Съотношение служители/магистрати в апелативни съдилища 2022</b> |                          |                                        |                                                      |                                            |
|--------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>Апелативни съдилища</b>                                         | <b>Брой съдии по щат</b> | <b>Брой служители общо/ магистрати</b> | <b>Брой специализирана администрация/ магистрати</b> | <b>Брой обща администрация/ магистрати</b> |
| АС-София                                                           | 85                       | 1,69                                   | 0,92                                                 | 0,78                                       |
| <b>АС-Варна</b>                                                    | <b>24</b>                | <b>1,44</b>                            | <b>1,02</b>                                          | <b>0,42</b>                                |
| АС-Бургас                                                          | 15                       | 1,67                                   | 1,07                                                 | 0,60                                       |
| АС-Пловдив                                                         | 29                       | 1,24                                   | 0,83                                                 | 0,41                                       |
| АС-Велико Търново                                                  | 17                       | 1,53                                   | 1,00                                                 | 0,53                                       |
| Военно-апелативен съд                                              | 6                        | 2,00                                   | 1,00                                                 | 1,00                                       |

Посоченото съотношение се запазва и през първата половина на 2023 година. В началото на 2024г. съотношението по щат магистрати/съдебни служители вече е 1/1,48, и се доближава до средното за апелативните съдилища. Съотношението магистрати/специализирана администрация е 1/1.06, а съотношението магистрати/обща администрация е 1/0.42. Това стана възможно благодарение на увеличението на щата на съдебната администрация през последните две години с общо 3 щатни бройки - 2 бройки съдебен помощник и 1 бройка съдебен деловодител.

В заключение за кадровата обезпеченост на съда – лично аз смятам, че е постигнат оптималния вариант по отношение броя на съдиите и съдебните служители, респективно и в съотношението между тях, което осигурява нормалното функциониране на съда. При липса на драстична динамика в постъплението от дела този съд, в този си състав, е напълно в състояние да решава поставените пред него задачи – да разглежда и решава делата в разумни срокове. По тази причина виждането ми е, че към момента нито съдийският щат, нито този на съдебната администрация се нуждаят от корекция в една или друга посока.

В следващите години предизвикателствата в тази насока ще са обусловени от достигането на пенсионна възраст за част от хората – както съдии, така и съдебни служители. До 2030 година на това основание следва да бъдат освободени общо 17 човека или близо една трета от състава на съда. Тук се визират шестима съдии (един от ГО през януари 2025г., един от НО и един от ТО – през първата половина на 2027г., един наказателен съдия – през 2029г., останалите двама през 2030г.) и единадесет съдебни служители, сред които двама от общо тримата наказателни секретари още през 2024г., съдебният администратор през 2025г., а по-късно и главният счетоводител. Т.е. очевидно предстои кадрова динамика и необходимост от командироване на съдии от окръжните съдилища, за да се осигури нормалното функциониране на съда. Естествено то ще се осъществи при съблюдаване изискванията на ЗСВ (каквито и да са те, предвид готвените промени в закона), но и при запазване на създадената в тази насока практика в съда командирован съдия да се определя на принципа на съдийското самоуправление. Съгласно утвърдената практика, съответното отделение на свое събрание решава кой окръжен съдия следва да бъде командирован, като се вземат предвид стажа и професионалните му качества, след което предлага кандидатурата му на административния ръководител, който няма причина да не се съобрази с мнението и становището на колегите си. Другото предизвикателство, което си струва да бъде отчетено, е и самата смяна на поколенията, което неминуемо ще даде своето отражение от гледна точка на създаване на хомогенна служебна среда, общуване, мотивация и отношение към професионалните задължения.

Що се касае за съдебната администрация – обикновено досега е използван ресурс от Варненски окръжен съд. Възможности обаче може и трябва да се търсят сред завършилите „Съдебна администрация“ на Икономически университет-Варна, и „Съдебна администрация“ в Средното училище за хуманитарни науки и изкуства „Константин Преславски“, с които учебни заведения съдът има сключени партньорски споразумения за сътрудничество, пряко участва в разработването на учебния план и в провеждането на ежегодните практически стажове в съда. Предвид електронизацията на правораздавателната дейност добре би било при подбора на съдебните служители да се повишат изискванията по отношение компютърната грамотност на кандидатите. От значение още е да се преценяват уменията за работа в екип, за адекватна комуникация, както при изпълнение на пряко възлагани задачи от ръководството и по отделения, така и във взаимодействието с останалите служители от администрацията, да се отчита по възможност и способността за отработване на потенциалните предпоставки за стрес на работното място, доколкото служителите в съда работят на първа линия с потребители на съдебни услуги - граждани и страни по дела.

## **2. СГРАДЕН ФОНД И МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ.**

### **2.1. Сграден фонд.**

Апелативен съд-Варна се помещава на пети етаж в една от съдебните сгради в гр. Варна – на площад „Независимост“ 2. Третият етаж на сградата се заема от Апелативна и Окръжна прокуратура-Варна, а останалите – от Варненски окръжен съд. В отделни сгради са Варненски районен съд и Административен съд-Варна. На първия етаж от заеманата от съда сграда се намират съдебните зали, в една от които заседава Апелативен съд. Наличието на една единствена съдебна зала за съда разбира се създава големи затруднения, които частично се преодоляват чрез създаден график за ползването ѝ, който стриктно се съблюдава – в два понеделника от месеца, всеки вторник до обяд, както и всеки четвъртък и петък заседава наказателно отделение, във вторник следобед и сряда следобед заседава търговско отделение, а в сряда преди обяд – гражданско отделение. В два понеделника от месеца залата се предоставя за ползване на наказателно отделение на Варненски окръжен съд. Убеден съм, че членовете на ВСС са добре запознати с този огромен проблем на съдилищата в гр. Варна (всъщност проблемът е колкото съдебен, толкова и обществен), поради което няма да го засягам в дълбочината му. Вече, благодарение на активната намеса на ВСС, са предприети стъпки за решаването му – доколкото ми е известно понастоящем изграждането на сградата се намира на фаза проект. Все пак ще ми се да отбележа, че настоящата сграда отдавна е изчерпала своите възможности – съдиите

както от Апелативен, така и от Окръжен съд работят по двама и трима в стая, всички седем съдебни секретари в Апелативен съд са в едно помещение, адвокатите се запознават с делата в коридора, преградени са коридори за офиси, мази - за зали, архиви и помещения на Съдебна охрана, наличен е само един асансьор, и единственият вариант за изход от кризата е построяването на нова сграда. Давам си сметка разбира се, че решаването ѝ в голяма степен зависи и от останалите власти, що се отнася до осигуряване на финасирането. При всички случаи ползите от изграждане на изцяло нова съдебна палата във Варна ще са в голяма степен за обществото, и в по-малка - за съдиите и съдебната администрация.

## **2.2. Техническа обезпеченост и информационно осигуряване.**

Всички работни места в Апелативен съд-Варна са оборудвани с необходимата компютърна и периферна техника. Към всяка компютърна конфигурация е включено електрозахранващо устройство, осигуряващо защита на данните, при токови удари и спиране на електрозахранването. Всички персонални компютри в съда са свързани в локална компютърна мрежа и са членове на домейн, което позволява централизирано управление на работните станции.

Локалната мрежа е с 92 работни точки – сървъри, компютри, мрежови принтери, скенери, маршрутизатори. Работните станции са с инсталирана операционна система Windows10 или Windows11. През 2023 година са подменени всички офис пакети с MS Office 2021.

През 2023 година са закупени:

- 6 броя компютърни конфигурации Dell, с които са подменени част от работните станции на служители и съдии в експлоатация от над 10 години
- сървър висок клас Dell
- 3 броя преносими компютри
- Лицензи за MS OFFICE 2021

Независимо от обезпечеността на съда с техника, ежегодно стои въпросът с нейното осъвременяване, което ще продължи и през следващите години.

От 2000г. в Апелативния съд – Варна е въведена деловодната програма на „Информационно обслужване“ АД САС „Съдебно деловодство“. Програмата се използва от специализираната администрация на съда за управление на съдебните дела образувани преди 01.03.2021г., предоставяне на справки на страните по делата, изготвяне на статистически справки, водене на съдебни книги и поддържане на електронна папка на съдебните дела. Инсталирана е на сървър и е достъпна от всички работни места. Адаптира се своевременно от разработчиците към промените на законодателството. През 2023 година

САС „Съдебно деловодство“ е актуализирана с цел синхронизирането ѝ с надградения Единен портал за електронно правосъдие (ЕПЕП).

През 2020 година Апелативен съд – Варна (както и всички съдилища в страната) започна работа с Единната информационна система на съдилищата - ЕИСС, която е разработена в изпълнение на обществена поръчка с предмет „Разработване на Единна информационна система на съдилищата“ в изпълнение на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на Единна информационна система на съдилищата“, финансиран по Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016 г., процедура BG05SFOP001-3.001, по Приоритетна ос №3 „Прозрачна и ефективна съдебна система“, Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 (ОПДУ), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Системата бе внедрена на 10.08.2020 година според приетия от Пленума на ВСС график. В изпълнение на решение на Пленума на ВСС по протокол №23 от 16.09.2020г в периода от 17.09.2020 до 28.02.2021 година новопостъпилите дела се регистрираха в САС „Съдебно деловодство“. От 01.03.2021 година се възобнови образуването на дела в ЕИСС в изпълнение на решение на Пленума на ВСС по протокол №31 от 17.12.2020г. И през 2023 година Апелативен съд – Варна продължи работа с Единната информационна система на съдилищата. Все още съществуват множество проблеми, с които се налага ежедневно да се справят потребителите на ЕИСС. Системните администратори своевременно отнасят констатираните несъответствия и дефекти в нарочно създаденото за целта уеб пространство. Основните затруднения са породени от невъзможността за отстраняване на допуснати технически грешки; свързването на подписването на акта с КЕП и неговото постановяване и обявяване; данните в част от книгите и регистрите не се попълват автоматично, и други. Всички служители и магистрати имат електронни подписи за удостоверяване в системата. ЕИСС е уеб-базирана и работи с централизирана база данни, което позволява предоставяне на възможност за дистанционна работа чрез осигурена от ВСС VPN връзка. Системните администратори оказват съдействие при настройване на отдалечения достъп на личните компютри на съдиите, пожелали такъв достъп.

През 2023 година се наблюдава ръст от 36% спрямо 2022 година, 56% спрямо 2021 година и 83% спрямо 2020 година на подадените заявления за достъп до конкретни дела в ЕПЕП. Това сочи на завишаване желанието на страните и техните процесуални представители да достъпват до делата по електронен път, т.е. да се възползват в максимална степен от предоставения им отдалечен достъп, в рамките на който могат да изпращат и електронни документи. За съжаление малък процент от

заявилите електронен достъп до делата са пожелали да им бъдат връчвани съдебни книжа по електронен път.

В съда се осъществяват множество видеоконферентни връзки, чрез които вещи лица и свидетели по делата са изслушвани дистанционно в открити съдебни заседания. Видеоконференциите се осъществяват чрез инсталираната през 2014 в съдебната зала специализирана система. В част от случаите, поради липса на специализирана техника в съдилищата се налага да бъдат използвани безплатни web приложения и общодостъпни средства за осъществяване на видеоконферентни връзки. За да подобри качеството на аудио и видео връзката Апелативен съд – Варна разполага с конферентна камера Logitec BCC950, Full HD 1080p, високоговорител с отмяна на ехо и шум, многопосочен микрофон с диаметър 2.4m.

Използваната от съдиите и служителите вътрешна интранет страница на съда постоянно се оптимизира. Тя осигурява достъп до актуална информация, необходима за ежедневната работа.

В Апелативен съд – Варна се управлява комуникацията, свързана с безхартиения електронен обмен на данни между съдилищата от апелативния район и страната – става въпрос за дела образувани в САС “Съдебно деловодство”, както и свързаността на апелативния район с ядрото на ЕИСПП.

В съдебната зала е инсталирана система за аудио запис на заседанията по граждански и търговски дела, което свежда до минимум възможността за неточности и грешки при изготвяне на протоколите от съдебни заседания. Осигурена е техническа възможност за презентиране на веществени доказателствени средства.

Ежедневно се предават комуникационни пакети с реални данни към ядрото на ЕИСПП и се извличат реални данни в структуриран вид от ядрото на ЕИСПП. Осем служители от АС-Варна имат достъп до справочната дейност към ядрото на ЕИСПП с цифров сертификат. В помощ на ежедневната си работа съдебните служители и съдиите имат осигурен достъп (след съответната регистрация) и до други бази данни – Националната база данни „ГРАО“, Агенция по вписванията, Търговски регистър, Имотен регистър, Портал за отдалечен достъп до съдилищата от Апелативен район Варна и др.

Съдът използва правно-информационен програмен продукт Апис 7 - модули Право, Практика, Процедури, Финанси и Апис регистър плюс, както и модулите Евро Право и Евро Финанси. Правно – информационните продукти са мрежови вариант и са достъпни от всички работни места. Обновяват се своевременно, по електронен път от системните администратори на съда. За счетоводната дейност на съда се използват единен счетоводен програмен продукт Конто, ПП за работните заплати TERES, модул „Личен състав“ към ПП TERES за работните заплати, модул-граждански договори част от ПП „АЛАДИН“.

В експлоатация са три ПОС терминални устройства, чрез които страните и процесуалните представители по делата могат да извършват плащания, необременени с преводни такси, по транзитната и набирателната сметка на съда.

Сигурността на информацията на сървъра и отделните компютри се осигурява с използването на антивирусен софтуер ESET NOD32.

На сайта на Апелативен съд – Варна, реализиран по изпълнявания от ВСС проект по Оперативна програма „Добро управление“ с наименование „Доразвитие и централизиране на порталите в СП за достъп на граждани до информация, е-услуги и е-правосъдие“ и част от Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП), се публикуват актуални данни за дейността на съда, като се спазват изискванията на ЗЗЛД и ЗЗКИ. Достъпна е информация за обявените по делата съдебни актове, график на насрочените заседания.

Дейностите по инсталиране, актуализиране и поддръжка на софтуера за управление на делата, правно-информационните системи и останалите програмни продукти, необходими за пряката работа на магистрати и служители, се изпълняват от системните администратори на съда.

### **2.3. Финансова дейност.**

В съда в съответствие в изискванията на Закона за публичните финанси, Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, както и на Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, издадени от Министерство на финансите, е създадена и функционира Система за финансово управление и контрол. Тя се реализира чрез различни правила, разработени и утвърдени от административния ръководител, които в крайна сметка дават гаранции, че постигането целите на съда като самостоятелна организация се извършва в съответствие със законодателството, при икономичност и ефективност на дейностите по тяхното преследване. Тези правила са залегнали в Стратегически и оперативни планове, Стратегия за управление на риска, Вътрешни правила за управление на рисковете, Заповед и вътрешни правила за предварителен контрол, Заповед и вътрешни правила за набиране, използване и отчитане на средства по набирателна сметка, Заповед и вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност на различни дейности, както и ред други, намиращи се на вътрешната страница на съда. Всички те спомагат за провеждане финансовата дейност на съда в съответствие със законодателството, при спазване на счетоводните изисквания, и гарантират прозрачност при разходване на публичните финанси.

Въз основа на заповед №ВСС–8024/06.08.2020г. на представляващия ВСС в Апелативен съд-Варна е извършен одитен ангажимент от Дирекция

Вътрешен одит във ВСС, обхващащ периода 01.01.2018г. – 21.08.2020г. Изготвен въз основа на проверката е одитен доклад, в който констатациите по отношение на бюджетни разходи, приходи, счетоводна отчетност и управление на човешките ресурси, са положителни. Дадени са препоръки единствено по отношение на контрола върху възстановяване на държавните такси, на този върху постъпване на присъдените вземания, както и на контрола върху наличните суми – съдебни гаранции и обезпечения. Препоръките са изпълнени до 15.09.2020г., който факт е посочен и в одитния доклад.

### **3.ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО В АПЕЛАТИВЕН СЪД-ВАРНА, ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЛАТА, НАТОВАРЕНОСТ. ПРОВЕРКИ.**

Собственото ми мнение е, че правораздаването във Варненски апелативен съд, а и в апелативния район като цяло, е на много добро ниво. Това ми твърдение е продиктувано както от личните ми и като част от административното ръководство на съда наблюдения, а най-вече от резултатите, постигнати от Апелативния съд и от останалите съдилища в района, намерили изражение в съответните статистически отчети. Въпреки желанието ми да спестя максимално сухите отчетни цифри, посочването и позоваването на статистиката е неизбежно. Още повече, че на тяхна база следва да бъдат поставени и формулирани управленските цели и задачи, които ще стоят за изпълнение пред съда.

#### **3.1.Организация на правораздавателната дейност.**

От 2014 година и към момента в съда са обособени три отделения:

- Наказателно отделение – състои се от общо девет съдии, от които към момента един командирован, които заседават в три постоянни състава. Ръководител на отделението е Янко Янков. В рамките на това отделение се поддържа т.нар. „дежурство“ – по предварително изготвен график се определят дежурни съдебни състави и дежурен за деня докладчик, които в определени дни от седмицата разглеждат въззивните дела по чл.64 и 65 НПК. В тези случаи в ЕИСС се използва опцията „ръчно разпределение“.
- Търговско отделение – също девет съдии, разпределени в три постоянни състава, от които трима командировани. Ръководител на отделението е съдия Анета Братанова, в това отделение е и настоящият Административен ръководител на съда съдия Вануши Аракелян.
- Гражданско отделение – състои се от шест съдии по шат, от които към момента двама командировани. Обособени са два постоянни състава. Ръководител на отделението е съдия Милен Славов.

Разпределението на делата се извършва по отделения от разпределящите - заместник-председателите, а в тяхно отсъствие - от съдии по старшинство, определени със заповед. След постъпване на делото то се разпределя същия ден или най-късно на следващия по изключение, от разпределящия съдия на случаен принцип – използва се естествено ЕИСС. Делото се разглежда от състава, чийто член е съдията-докладчик. Председателят на съда работи при 56% натовареност, а заместник-председателите – при 76%, която натовареност е съобразена с изискванията на ПОНС и утвърдена на Общо събрание на съдиите. Всички останали съдии по принцип са със 100% натовареност. При необходимост от намаляване натовареността на един съдия - поради служебни ангажименти, влошено здравословно състояние и др., въпросът се обсъжда в съответното отделение, след което се изготвя предложение до Председателя на съда, който свиква Общо събрание на съдиите. Това е органът, който взема решение дали, доколко и как да бъде намалена натовареността на определен съдия. Въз основа на това решение Председателят на съда издава заповед за въвеждане на корекции в ЕИСС. Въобще дейността по разпределението на делата – автоматично или ръчно по изключение, както и промяната на членове на състава, е уредена със заповеди на Председателя на съда, издадени въз основа решение на ОС на съдиите. Сред тях като по-съществени ще отбележа Вътрешни правила за случайно разпределение на делата, Вътрешни правила за заместване в ТО, Вътрешни правила за заместване в ГО, Правила за организация на работата в НО.

За периода на съдебната ваканция със заповед на Председателя на съда се създава нарочна организация на работата, която осигурява от една страна непрекъснатост на правораздаването, а от друга – възможност на съдии и служители да ползват годишния си отпуск. За целта са изготвя детайлен график за дежурства, поименно се определят съдиите, които ще разпределят дела в отделните периоди от време, кои съдии и служители ще бъдат на работа, кои – в отпуск, както и делата, които следва да се разглеждат.

Създадената към момента организация на работа свежда до минимум участието на съдии по дела извън тяхната специализация. Граждански и търговски съдии вземат участие в наказателни дела по чл.243 ал.8 НПК, когато такива се образуват за втори пореден (или всеки следващ път) в рамките на едно наказателно производство, а също и в делата по чл.72-73а НПК, и по изключение като членове на съдебния състав по въззивни от общ характер дела – в случаите, когато не може да бъде сформиран състав изцяло от наказателни съдии. По този начин се дава възможност по-голям брой наказателни съдии да вземат участие в бъдеще при разглеждането на дело в рамките на същото наказателно производство. Предвиден е ред за участието на наказателни съдии в

търговски и граждански дела, но на практика това се случва изключително рядко. Т.е. наказателни съдии почти не вземат участие в други дела. В работата си съдиите се подпомагат от петима съдебни помощници – по двама в Гражданско и Търговско отделение, и един – в Наказателно.

### 3.2. Движение на делата.

Приведените по-долу статистически данни са за последните три години, доколкото от края на 2019 година настъпи период на криза, белязан от т.нар. пандемия и последвалите трудни месеци, особено през 2020 г., свързани с въведени извънредно положение и епидемични мерки относно „Ковид-19“.

Кризата засегна много сфери на обществения живот, наложи се времеви праг – „преди пандемията“, и „след пандемията“. Правораздаването не остана встрани – продължаването на работата на съда изискваше различна организация в спешен порядък, правила и условия за обезпечаване на безопасна среда, стигна се до намаление на различните видове дела, и нивата отпреди пандемията не са достигнати. Затова не намирам за коректно и обективно да се връщам по-назад във времето.

От друга страна, каквото и да показва миналото, не винаги може да се прогнозира и да става ясно какво ще ни поднесе бъдещето. Като пример може да се посочи започналата война в Европа, довела до глобална финансова и икономическа криза, която както се вижда по-долу оказва влияние върху постъпленията от търговски дела, така както преди време пък мигрантската вълна оказва влияние върху наказателните дела.

Период от три години намирам за достатъчен шото да се направят изводи, които да послужат за база на бъдещи управленски решения, като при неочаквано възникване на обстоятелства, оказващи влияние върху дейността на съдилищата, следва да се действа оперативно – на централно и местно ниво.

За последните три години картината при постъпленията от дела и тяхното решаване в Апелативен съд-Варна е следната:

Постъпили дела и общо дела за разглеждане 2021-2023 година

| Дела        | 2021        |                | 2022        |                | 2023        |                |
|-------------|-------------|----------------|-------------|----------------|-------------|----------------|
|             | Постъпили   | За разглеждане | Постъпили   | За разглеждане | Постъпили   | За разглеждане |
| НО          | 436         | 516            | 410         | 490            | 430         | 501            |
| ГО          | 603         | 705            | 605         | 693            | 533         | 607            |
| ТО          | 759         | 885            | 736         | 918            | 677         | 857            |
| <b>Общо</b> | <b>1801</b> | <b>2106</b>    | <b>1751</b> | <b>2101</b>    | <b>1640</b> | <b>1965</b>    |

Очевидно е от изложеното, че е налице неголямо намаление на делата през този период – при постъпленията със 161 на база 2021г., което намаление е за сметка на търговски и граждански дела. Обратно – наказателните дела са се увеличили, макар и незначително.

#### Общо свършени дела и свършени в 3-месечен срок

| Дела        | 2021          |                           | 2022          |                           | 2023          |                           |
|-------------|---------------|---------------------------|---------------|---------------------------|---------------|---------------------------|
|             | Общо свършени | Свършени в 3-месечен срок | Общо свършени | Свършени в 3-месечен срок | Общо свършени | Свършени в 3-месечен срок |
| НО          | 436           | 332 / 76%                 | 419           | 326 / 78%                 | 461           | 370 / 80%                 |
| ГО          | 617           | 510 / 83%                 | 619           | 506 / 82                  | 535           | 438 / 82%                 |
| ТО          | 703           | 522 / 74%                 | 738           | 467 / 63%                 | 672           | 441 / 66%                 |
| <b>Общо</b> | <b>1756</b>   | <b>1364 / 78%</b>         | <b>1776</b>   | <b>1299 / 73%</b>         | <b>1668</b>   | <b>1249 / 75%</b>         |

При приключените дела прави впечатление, че свършените са повече от постъпилите, което само по себе си е един добър показател за работата на съда – през 2022г. са постъпили 1751 дела, като решени са 1776 дела, а през 2023г. постъпилите са 1640, съответно свършените – 1668. Сравнително добре показва себе си съдът и по отношение приключените в 3-месечен срок дела – в него са приключват средно между 73-78% от делата.

#### 3.3.Срочност на съдебните актове.

По-долу по години и в процентно отношение спрямо свършените дела са посочени съдебните актове, които са изготвени в законовите срокове:

| Съдебни актове | 2021       | 2022       | 2023       |
|----------------|------------|------------|------------|
| НО             | 95%        | 93%        | 94%        |
| ГО             | 100%       | 100%       | 100%       |
| ТО             | 82%        | 80%        | 84%        |
| <b>Общо</b>    | <b>92%</b> | <b>90%</b> | <b>93%</b> |

Очевидно много добри резултати, които разбира се дължат изцяло на професионализма и чувството за отговорност на съдиите. Същевременно следва да се отбележи, че в съда е предвиден механизъм за наблюдение на просрочените съдебни актове – ежемесечно на председателя и заместник-председателите се предоставят справки за това. Със съдиите, просрочили изготвянето на актовете си, се провеждат от заместник-председателите разговори за изясняване причините за забавата, които обикновено дават положителен резултат. Част от просрочените дела са правно и фактически сложни, поради което изготвянето им трудно се

вмества в предвидените процесуални срокове. Въпреки това отчитам като негатив просрочията в ТО и НО. Поради което практиката по провеждане на беседи със съдиите със забавени дела следва да бъде продължена, вкл. и от страна на председателя на съда.

### 3.4.Качество на съдебните актове.

В последващите таблици са посочени резултатите от върнатите от касационна проверка дела по видове:

#### Наказателни дела

| Период | Общо върнати | потвърдени |     | изменени |     | Отменени |     |
|--------|--------------|------------|-----|----------|-----|----------|-----|
|        |              | Брой       | %   | Брой     | %   | Брой     | %   |
| 2021   | 70           | 36         | 51% | 23       | 34% | 11       | 15% |
| 2022   | 61           | 35         | 57% | 15       | 25% | 11       | 18% |
| 2023   | 61           | 34         | 56% | 15       | 24% | 12       | 20% |

#### Граждански дела

| Период | Общо върнати | Потвърдени/недопуснати до кас.проверка |     | изменени |    | Отменени |     |
|--------|--------------|----------------------------------------|-----|----------|----|----------|-----|
|        |              | Брой                                   | %   | Брой     | %  | Брой     | %   |
| 2021   | 139          | 112                                    | 80% | 8        | 6% | 19       | 14% |
| 2022   | 162          | 135                                    | 84% | 12       | 7% | 15       | 9%  |
| 2023   | 185          | 157                                    | 85% | 16       | 9% | 12       | 6%  |

#### Търговски дела

| Период | Общо върнати | Потвърдени/недопуснати до кас.проверка |     | изменени |    | Отменени |     |
|--------|--------------|----------------------------------------|-----|----------|----|----------|-----|
|        |              | Брой                                   | %   | Брой     | %  | Брой     | %   |
| 2021   | 215          | 187                                    | 87% | 9        | 4% | 17+2     | 9%  |
| 2022   | 215          | 184                                    | 86% | 8        | 4% | 17+6     | 10% |
| 2023   | 241          | 201                                    | 83% | 18       | 7% | 17+5     | 10% |

Като цяло статистиката сочи увеличение на върнатите от касационно обжалване търговски и граждански дела, и намаление при наказателните – на база 2021г. Потвърдените съдебни актове по наказателни дела са сравнително константна величина, а по граждански и търговски дела бележат увеличение. И обратно – налице е намаление на изменените съдебни актове по наказателни дела, и увеличение по търговски и граждански. Що се касае за отменени съдебни актове – по наказателни и

търговски дела през годините те се задържат на почти едно ниво, а по граждански дела намаляват. Би могло да се каже, че и по този показател съдиите се справят доста добре, като разбира се има какво да се желае. В тази насока и следва да бъдат набелязани мерки за намаляване на отменените съдебни актове.

### 3.5. Натовареност.

По-напред бе констатирано сравнително незначително намаление на постъпленията от дела във Варненски апелативен съд, което несъмнено оказва влияние и върху натовареността на съдиите – както средната, така и действителната бележат намаление в сравнение с 2022г., докато преди това е била сравнително константна величина :

Средна натовареност по щат 2021-2023 г.

| период | АС-Варна                   |                      |
|--------|----------------------------|----------------------|
|        | Спрямо дела за разглеждане | Спрямо свършени дела |
| 2021   | 7.31                       | 6.10                 |
| 2022   | 7.30                       | 6.17                 |
| 2023   | 6.82                       | 5.79                 |

Действителна натовареност за 2021-2023г.

| период | АС-Варна                   |                      |
|--------|----------------------------|----------------------|
|        | Спрямо дела за разглеждане | Спрямо свършени дела |
| 2021   | 7.50                       | 6.25                 |
| 2022   | 7.51                       | 6.35                 |
| 2023   | 6.99                       | 5.93                 |

Все пак добре би било да се съпостави натовареността на Варненски апелативен съд с останалите апелативни съдилища в страната. Къде е мястото на този съд при тази съпоставка е видно от следващата таблица:

| Брой съдии по щат, натовареност по щат и действителна натовареност на съдиите в Апелативните съдилища за 2022 година |                           |                                |                          |                                |                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--------------------------------|--------------------------|--------------------------------|--------------------------|
| Съдилища                                                                                                             | Брой съдии по щат<br>ОБЩО | Натовареност по щат, ОБЩО      |                          | Действителна натовареност      |                          |
|                                                                                                                      |                           | Към всичко дела за разглеждане | Към всичко свършени дела | Към всичко дела за разглеждане | Към всичко свършени дела |
| АС - София                                                                                                           | 85                        | 8,14                           | 6,18                     | 9,79                           | 7,43                     |
| АС - Варна                                                                                                           | 24                        | 7,30                           | 6,17                     | 7,51                           | 6,35                     |
| АС - Бургас                                                                                                          | 15                        | 6,52                           | 5,87                     | 6,71                           | 6,04                     |
| АС - Пловдив                                                                                                         | 29                        | 6,86                           | 6,01                     | 7,32                           | 6,42                     |
| АС - Велико Търново                                                                                                  | 17                        | 6,88                           | 5,60                     | 8,16                           | 6,65                     |
| Военно-апелативен съд                                                                                                | 6                         | 1,03                           | 0,93                     | 1,28                           | 1,16                     |

Забележка : Информацията е по данни, публикувани на сайта на ВСС на РБ. Посочва се единствено натовареността за 2022г., тъй като данните за 2021г. са почти идентични, а статистическите отчети за цялата 2023г. все още не са публикувани на сайта на ВСС на РБ.

Статистиката за 2022г. сочи, че съобразно натовареност по щат Варненски апелативен съд е на второ място – след Софийски апелативен съд, а по действителна натовареност – на трето, след апелативните съдилища в София и Велико Търново.

Като се говори за натовареност резонно възниква въпроса каква е тя вътре в съда, т.е. съпоставима ли е натовареността между различните отделения, и между съдиите във всяко едно от отделенията. Факт е, че са налице различия в натоварването между гражданско и търговско отделение – от една страна, и наказателно - от друга, и така е във всеки един съд. Както според количествения критерий възприет от статистиката към момента, така и според СИНС натоварването на търговски и граждански съдии е по-високо от това на наказателните. Това е обусловено от същността и характеристиките на отделните видове дела, поради което тези критерии според мен не могат да служат за съпоставка между натовареността на наказателен, граждански и търговски съдия. Те биха били обективни само ако служат за съпоставка за натоварването между търговски съдии, между наказателни съдии, между граждански съдии. Такова е становището и на съдиите от съда, поради което и никога посочената по-напред разлика не е дала повод за възникване на разногласия между съдиите. Разбира се при констатирано неравномерно натоварване се реагира адекватно. Така за равномерното натоварване на съдиите от ГО и ТО, съгласно Заповед № 0652/24.10.19г. на председателя

на съда, считано от 01.11.19г., и през месец, постъпилите въззивни дела по предявени преки искиове на пострадали против застрахователи (по чл. 226 от КЗ /отм./ и чл. 432 от КЗ), както и дела по предявени искиове на увредени лица против Гаранционния фонд, и всички искиове по чл. 19, ал. 3 от ЗЗД, се разпределят в ГО на съда. Разпределението на част от посочените въззивни търговски дела (по чл. 226 от КЗ /отм./ и чл. 432 от КЗ) в ГО на съда продължи до 01.11.21г., след което през 2022г. и 2023г. в ГО на съда се разпределят вече само част от посочените по-горе дела – по предявени искиове на увредени лица против Гаранционния фонд и исковите по чл. 19, ал. 3 от ЗЗД. Създадените и посочени в т.3.1. правила за разпределение на делата и организация на работа целят освен всичко друго и ограничаване доколкото е възможно участието на съдиите по дела извън тяхната специализация, а оттам и недопускане на допълнително натоварване. Що се касае до ЕИСС, то аз лично не съм се натъквал на неравномерно разпределение от страна на софтуера, дори напротив – смятам, че работи добре. Пример за това е следващата таблица, която показва броя на разпределените дела между съдиите в Наказателно отделение в 7-ма група (всъщност това е справка от ЕИСС в табличен вид):

| Съдия | Дата на добавяне | До дата | Натоварване за периода (%) | Брой дела в група за периода | Брой дела в група общо |
|-------|------------------|---------|----------------------------|------------------------------|------------------------|
| 1     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 2     | 01.01.2022       |         | 100                        | 17                           | 17                     |
| 3     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 4     | 01.01.2022       |         | 100                        | 15                           | 15                     |
| 5     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 6     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 7     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 8     | 01.01.2022       |         | 100                        | 16                           | 16                     |
| 9     | 01.01.2022       |         | 76                         | 11                           | 11                     |

Разбира се при отклонения от правилото или по други наложителни причини следва да се вземат мерки, които както посочих по-напред са в порядък: събрание на съответното отделение – решение на общо събрание на съдиите – заповед на Председателя на съда – корекция в ЕИСС на натоварването на определен съдия. Тази корекция би могла да се изрази както в намаляването на натоварването в процентно отношение общо по всички групи дела, така и само по отношение на някоя/някои групи, или пък изключване въобще в някоя от групите – коя възможност ще се използва следва да се реши според конкретния случай. При отпадане необходимостта от намаляване натовареността по посочения по-напред ред отново се коригира натоварването на определен съдия/съдии до 100%.

### 3.6. Проверки.

Дейността на Варненски апелативен съд след 2014 година е била обект на няколко проверки, както следва :

- Със Заповеди № № 2128,2129/19.11.2015г. на Председателя на ВКС на РБ е извършена тематична проверка за дейността на апелативните съдилища при образуване на дела по Глава 33 от НПК - Възобновяване на наказателни дела. Констатирано е, че част от съдилищата трябва незабавно и съществено да променят подхода си, при образуване на производства по Глава 33-та от НПК, доколкото при тях са налице съществени недостатъци, а други съдилища (сред които и АС-Варна) трябва да прецизират дейността на образуващите делата съдии, като извършват по-задълбочена проверка на предпоставките за допустимост на направените искания за възобновявания и не допускат прибързано образуване на дела. Отправени са препоръки към втората група съдилища, сред които и АС-Варна, да създадат по-добра организация на работа на съдията, натоварен с образуването на делата, което да даде възможност за действително задълбочено проучване на постъпващите искания и недопускане на образуването на дела, които незабавно след образуването им да биват прекратявани. Препоръката е отчетена, постъпилите искания за възобновяване, както и въззивните жалби и протести, се проверяват предварително от съдебния помощник в НО, след което и от разпределящия съдия.
- Със Заповед № 546/01.04.2016г. на Председателя на ВКС на РБ е извършена проверка на съда, въз основа на която е направен извод, че организацията на дейността на съдиите във Варненския апелативен съд е на високо ниво. Делата се разглеждат и приключват в кратки срокове. Координацията между административното ръководство, съдиите и администрацията е много добра. Делата се разпределят при спазване на случайния принцип по смисъла на чл.9 от ЗСВ. Председателят на съда изпълнява стриктно задълженията си за проверка, анализ и препоръки за подобряване дейността на окръжните съдилища от апелативния район. Отправени са препоръки към работата на различните отделения, които впоследствие са изпълнени - част от тях са залегнали в Правилата за организация на работа в НО.
- Със Заповед № ТП-01-8/23.11.2016г. на Главния инспектор при Инспектората към ВСС на РБ за периода 2014 и 2015 година. Проверката е тематична и обхваща дейността на въззивната инстанция по наказателни дела при връщането на делата, като са проверявани съдебни актове на всички въззивни съдилища в страната. Не са установени пропуски и нарушения, поради което не са давани и препоръки.

- Със Заповед № ТП-01-26/7.05.2019г. на Главния инспектор при Инспектората към ВСС на РБ, за периода 01.01.2017-31.12.2018г. по отношение наказателната дейност на съда. Направен е извод, че организацията и осъществяването на правораздавателната дейност в АС – Варна е на много добро ниво. Образоването, разпределението, насрочването, разглеждането и решаването на съдебните актове, преобладаващо отговаря на изискванията на закона. Качеството на осъществения последващ въззивен контрол върху първоинстанционната дейност на окръжните съдилища в съдебния район е на много добро ниво. Всички видове дейности на АС – Варна се регистрират на електронен и хартиен носител, като използваните форми отразяват адекватно регистрирането, развитието, решаването и отчитането ѝ. Между административното ръководство и окръжните съдилища в района, има добра информационна връзка. АС – Варна извършва редовни проверки на цялата съдебна дейност на окръжните съдилища, което има стимулиращ ефект. Има много добра практика, касаеща получаването, съхраняването и предаването на веществени доказателства. Спазват се законовите срокове при администриране на постъпилите жалби, протести, възражения, които се изпращат на въззивната инстанция, съгласно срока посочен в чл.325, вр. чл.319, ал.1 от НПК. Организацията на съдебно-деловодната служба и воденето на деловодните книги е на много високо ниво. Отправени са препоръки процесуалните действия на съдиите по движението на делото, вкл. и насрочването на съдебните заседания, да стават с изрично разпореждане, съгласно изискването на чл.32, ал.2 от НПК, като в тях да се отбелязва датата на издаването им. Да се предприемат мерки за преодоляване на практиката някои от съдиите да се произнасят с ръкописни резолюции при насрочването на делата. Препоръките са изпълнени – след като са обсъдени със съдиите, са отразени като задължения в посочените по-напред Правила.
- Със Заповед № ПП-01-38/11.06.2019г. на Главния инспектор при Инспектората към ВСС на РБ, за период 01.01.2017-31.12.2018г. по отношение дейността на ГО и ТО. Констатирано е, че организацията на работа на гражданско и търговско отделение е много добра. В съда работят изключително квалифицирани съдии и съдебни служители. От ръководителите на ГО и ТО са взети необходимите мерки за извършване на качествена проверка на изпращаните във ВКС граждански и търговски дела. Оценката на организацията на дейността на съдиите по образуване, движение и приключване на гражданските и търговските дела е много добра. Не са направени препоръки.

- Със Заповед № ТП-01-2/11.04.2019г. на Главния инспектор при Инспектората към ВСС на РБ за период 2017-2018 година, е извършена тематична проверка по чл.424, ал.1 от НПК, отново по Глава 33 НПК – Възобновяване на наказателни дела. При нея е установено, че причините за възобновяването на наказателните дела по реда на глава 33-та от НПК се състоят в констатираните от АС – Варна съществени процесуални нарушения и възобновяването на делата е законосъобразно. Отправени са препоръки към окръжните и районните съдилища.
- Към момента се вършат две проверки от Инспектората към ВСС – по Решение по протокол №8/21.02.2017г. на ВСС, с вх. №ВСС-2121/18.02.2020г. по описа на ВСС(с тема несъстоятелност), и по Заповед № ТП-23-2/16.08.2023г. (иск с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ), и двете не са приключили.

Следва да се отбележи, че част от препоръките, касаещи форма на съдебни актове, деловодна дейност и други, са вече неактуални – предвид работата на съдилищата с ЕИСС, и съответните за това промени в процесуалните закони, налагащи стандартите на електронното правораздаване.

#### **4.КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКРЪЖНИТЕ СЪДИЛИЩА И ТЯХНАТА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ.**

В съдебния район на Варненски апелативен съд функционират шест окръжни съдилища – ОС-Варна, ОС-Добрич, ОС-Разград, ОС-Силистра, ОС-Търговище, ОС-Шумен, и в тях работят общо 129 съдии и 267 съдебни служители. За целите на настоящото изложение не намирам за необходимо до повтарям изцяло статистическите отчети на всеки отделен съд. В общ план ще посоча само основните критерии, въз основа на които могат да се направят изводи за работата на съдилищата – брой съдии и съдебна администрация по шат, устройство на съда по отделения, движението на делата и натовареност. Като преди това отбележа, че по отношение сграден фонд проблем съществува само при Варненски окръжен съд, който проблем е общ за всички съдилища в гр.Варна, и за който стана въпрос по-напред. Всички останали окръжни съдилища разполагат със сгради, които ползват заедно с районните съдилища в областните центрове, и в които съдиите разполагат със самостоятелни кабинети – което разбира се допринася за повишаване качеството на работа, и намалява стреса. Доколкото там съществуват проблеми, то те са свързани с текущи ремонти и преустройства. Всички съдилища са информационно-технически обезпечени.

##### **4.1. Кадрова обезпеченост.**

Окръжен съд-Варна - най-големият съд в района и втори по големина в страната. Щатната численост на съдиите в началото на 2023г. е 67 щатни длъжности, от които 8 щатни бройки за младши съдии. Действително заети са били 58 щатни длъжности. Обособени са три отделения – наказателно, търговско и гражданско. Административното ръководство се състои от председател и трима заместници – по един за всяко от отделенията. Щатната численост на съдебната администрация е 119,5 щатни бройки, от които действително заети 116,5. Съотношението служители/магистрати е 1/1,8.

Окръжен съд-Добрич – щатната численост на магистратите е 18, от които една за младши съдия, щатната численост на администрацията е 37 бройки. Съотношението служители/съдии е 1/2,06. В този съд също са обособени три отделения – наказателно, гражданско и търговско. Административното ръководство се състои от председател и двама заместник-председатели, като гражданско отделение се ръководи от председателя на съда, а останалите две - от заместник-председателите по отделения.

Окръжен съд-Разград – щатната численост на магистратите в този съд е 10 броя, от които 1 за младши съдия, като действително заети са 8 щатни длъжности. Съдебната администрация е с щатна численост 25 бройки, от които заети към края на 2023г. 24 щата. Съотношението служители/съдии е 1/2,5. В съда функционират две отделения – наказателно, гражданско-търговско. Административното ръководство се осъществява от председател и двама заместник-председатели, които ръководят и двете отделения.

Окръжен съд-Силистра – щатната численост на съдиите и в този съд е 10 броя, от които 1 за младши съдия, а тази на съдебната администрация – 28 броя. Съотношението служители/съдии е 1/2,8. Обособени са две отделения – наказателно и гражданско-търговско. Административното управление на съда се осъществява от председател и двама заместник-председатели, които ръководят и двете отделения.

Окръжен съд-Търговище – щатната численост на магистратите е 11 броя, от които 1 брой за младши съдия. Щатът на съдебната администрация е 24 броя, като съотношението служители/съдии е 1/2,2. В съда са обособени две отделения – гражданско-търговско и наказателно. Административното ръководство се осъществява от председател и двама заместник-председатели, които ръководят и двете отделения.

Окръжен съд-Шумен – щатната численост на съдиите в този съд е 13 броя, от които една бройка за младши съдия. Щатната численост на съдебната администрация е 37 броя. Съотношението съдебни служители/магистрати е 1/2,85. Обособени са три отделения – наказателно, гражданско и търговско. Административното ръководство се осъществява от председател и двама заместник-председатели, единият от

които ръководител на наказателно отделение, а другият – на гражданско и търговско отделение.

Като цяло окръжните съдилища в района не изпитват недостиг на магистрати или съдебни служители. Проблемите в тази насока са в непопълнени щатове за съдии в съдилищата във Варна, Търговище и Разград, и той се решава чрез командироване. И докато във Варна има достатъчно ресурс за това – предвид големия брой съдии работещи във Варненски районен съд, то в окръжните съдилища в Търговище и Разград този въпрос е по-осезаем, поради недостига на съдии и в районните съдилища. Към момента в ОС-Търговище са командировани двама съдии, а през 2023г. и до 01.02.2024г. в ОС-Разград е бил командирован съдия от РС-Търговище, който понастоящем е командирован в ОС-Търговище. Единственото дълготрайно решение на този проблем е ускоряване на конкурсните процедури, което при настоящата нормативна уредба е почти невъзможно.

#### 4.2. Движение на делата

В последващата таблица са посочени делата за разглеждане и свършените дела по окръжни съдилища в района :

| СЪД            | 2021           |              | 2022           |              | 2023           |              |
|----------------|----------------|--------------|----------------|--------------|----------------|--------------|
|                | За разглеждане | Свършени     | За разглеждане | Свършени     | За разглеждане | Свършени     |
| ОС - Варна     | 6997           | 5694         | 6400           | 5292         | 6100           | 5108         |
| ОС - Добрич    | 2070           | 1565         | 2038           | 1704         | 1915           | 1631         |
| ОС - Разград   | 905            | 790          | 861            | 754          | 989            | 872          |
| ОС - Силистра  | 1151           | 842          | 1129           | 911          | 1206           | 1051         |
| ОС - Търговище | 822            | 707          | 744            | 662          | 940            | 856          |
| ОС - Шумен     | 1477           | 1213         | 1480           | 1211         | 1479           | 1303         |
| <b>Общо</b>    | <b>13422</b>   | <b>10811</b> | <b>12652</b>   | <b>10534</b> | <b>12629</b>   | <b>10821</b> |

Видно е от изложеното, че за апелативния район като цяло е налице намаление на общия брой дела (както за разглеждане, така и свършени) на база 2021г., след което делата са се задържали на едно ниво, като свършените през 2023г. дори бележат увеличение. Но това не е тенденция за всеки един съд - за окръжните съдилища във Варна и Добрич е налице намаление за посочения период, при окръжните съдилища в Разград, Силистра и Търговище обратно – налице е увеличение на делата, а в Окръжен съд-Шумен делата за разглеждане остават на едно ниво, и се увеличават незначително свършените дела.

От всичко свършени дела, в 3-месечен срок са приключени дела както следва:

| СЪД            | 2021                         | 2022                         | 2023                         |
|----------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
|                | Свършени<br>в 3-месечен срок | Свършени<br>в 3-месечен срок | Свършени<br>в 3-месечен срок |
| ОС - Варна     | 4200-74%                     | 4067-77%                     | 5108-81%                     |
| ОС - Добрич    | 1284-82%                     | 1209-71%                     | 1349-83%                     |
| ОС - Разград   | 700-89%                      | 623-83%                      | 872-88%                      |
| ОС - Силистра  | 707-84%                      | 675-75%                      | 888-84%                      |
| ОС - Търговище | 617-87%                      | 580-88%                      | 792-93%                      |
| ОС - Шумен     | 1026-85%                     | 934-77%                      | 1073-82%                     |
| <b>Общо</b>    | <b>8534</b>                  | <b>8088</b>                  | <b>10082</b>                 |

Очевидно тенденцията е обратно пропорционална на броя на делата за разглеждане – намаляването на делата за разглеждане води до увеличаване на приключените в 3-месечен срок дела, и тази тенденция важи за всички съдилища. Процентът на тези дела при различните съдилища варира от 81 до 93% (или средно за района около 85%), което е много добър показател за сročността на правораздаване.

При общия брой свършени дела по-долу е посочено при каква част от тях съдебните актове са изготвени в законовите срокове :

| СЪД            | 2021         | 2022         | 2023         |
|----------------|--------------|--------------|--------------|
| ОС - Варна     | 97%          | 97%          | 98%          |
| ОС - Добрич    | 98,15%       | 96,19%       | 96,44%       |
| ОС - Разград   | 100%         | 99%          | 100%         |
| ОС - Силистра  | 97,5%        | 98%          | 98%          |
| ОС - Търговище | 98,9%        | 99,8%        | 99%          |
| ОС - Шумен     | 98,47%       | 99,42%       | 99,54%       |
| <b>Средно</b>  | <b>98.3%</b> | <b>98.2%</b> | <b>98.5%</b> |

Отново много добър атестат за всички окръжни съдилища. Още повече, че тези показатели на са инцидентни, а устойчива във времето тенденция.

#### 4.3. Натовареност

При съобразяване на постигнатите и посочени по-горе резултати, намирам за необходимо да се обърне внимание и на натовареността в отделните съдилища. А тя за 2023г. е както следва :

| СЪД          | НАТОВАРЕНОСТ<br>ПО ЩАТ           |                            | ДЕЙСТВИТЕЛНА<br>НАТОВАРЕНОСТ     |                            |
|--------------|----------------------------------|----------------------------|----------------------------------|----------------------------|
|              | Спрямо<br>дела за<br>разглеждане | Спрямо<br>свършени<br>дела | Спрямо<br>дела за<br>разглеждане | Спрямо<br>свършени<br>дела |
| ОС- ВАРНА    | 7.59                             | 6.35                       | 10.60                            | 8.87                       |
| ОС-ДОБРИЧ    | 8.87                             | 7.55                       | 10.16                            | 8.65                       |
| ОС-РАЗГРАД   | 8.24                             | 7.27                       | 10.41                            | 9.18                       |
| ОС-СИЛИСТРА  | 10.04                            | 8.76                       | 10.57                            | 9.22                       |
| ОС-ТЪРГОВИЩЕ | 7.12                             | 6.48                       | 8.70                             | 7.93                       |
| ОС-ШУМЕН     | 9.48                             | 8.35                       | 10.20                            | 8.99                       |
| Средно       | 8.56                             | 8.96                       | 10.11                            | 8.81                       |

Става ясно от изнесените данни, че съобразно критерия натовареност по щат, с най-висока натовареност работят съдиите от Силистренски окръжен съд, следвани от съдилищата в Шумен и Добрич. По действителна натовареност спрямо дела за разглеждане, водещ е Варненски окръжен съд, следван от съдилищата в Силистра, Разград, Шумен, Добрич и Търговище. Спрямо свършени дела с най-висока натовареност са отново съдиите в Силистра, следвани от Разград, Шумен, Варна, Добрич и Търговище.

В заключение мога да кажа, че правораздавателната дейност на съдилищата в апелативния район е на високо ниво. Това става ясно както от посочените статистически данни, така и от резултатите от извършваните на окръжните съдилища проверки. По заповед на Председателя на Апелативен съд-Варна, в изпълнение правомощията му по чл.106 ал.1 т.7 от ЗСВ, ежегодно се извършват проверки на окръжните съдилища, в състав от трима съдии за всеки един съд. Резултатите от

проверките се обобщават от заместник-председателите, и се изпращат на окръжните съдилища. Следва да се подчертае изключително позитивната роля на тези проверки – от една страна се добива непосредствена представа за организацията на работа във всеки съд (а поради това и в целия апелативен район), от друга – дава добрата възможност съдиите да се опознаят лично, както и да дискутират проблемни страни на общата работа. В този аспект и следва практиката да бъде запазена. Положителна роля за правораздавателната дейност на съдилищата в апелативния район имат още и регулярно провежданите общи обучения на съдиите от региона, защото се поддържа постоянна комуникация между тях и тя дава резултат в пряката им работа, като сполучливите политики в тази посока също е полезно да бъдат продължени.

## **5.ДЕЙНОСТИ ПО ПОВИШАВАНЕ ДОВЕРИЕТО В СЪДИЛИЩАТА.**

### **5.1. Съдът и медиите**

През изминалата година се наблюдава активизиране на медийния интерес, значително засилване на взаимодействието с потребителите във Фейсбук и надхвърляне на предепидемичните нива в общуването с външни публики. Не само Апелативен съд – Варна, но и съдилищата от апелативния район възродиха прекия си контакт с медиите, учебните заведения и партньорите. Разширен е обхватът на училищата и университетите, с които институциите работят, а разнообразието от теми и подходи повиши интереса на учениците. С това одобрението на обществеността към образователните дейности на органите на съдебната власт нарасна.

Работата на съдилищата в Североизточна България продължи да бъде стабилно отразявана в местните новинарски сайтове, електронните и социалните медии. Освен публикациите по дела с проявен обществен интерес, увеличение бележат и тези за образователните проекти. За целия апелативен район публикуваните прессъобщения са 815 за 2023. Те бяха разпространени в медиите над 4 хиляди пъти при 3830 през 2022г. Кое то, съпоставимо и с предходни години, говори за устойчива тенденция за увеличаване присъствието на съдилищата от апелативния район в средствата за масово осведомяване.

Само за Апелативен съд – Варна през 2023 г. от пресслужбата са публикувани с 11% повече пресинформации, свързани както с правораздавателната дейност, така и с разнообразни събития и инициативи. Оповестената от съда информация е намерила място в близо 900 публикации във варненски, регионални и национални издания, което отбелязва ръст от 10 на сто.

Увеличен е медийният интерес и готовността за участие от страна на магистрати към осъществяване интервюта и тематични медийни изяви, с

реализирани само за последната година 9 включвания пред телевизорните камери или микрофоните на Радио Варна и БТА на председателя на съда, на съдиите Светослава Колева от НО и Георги Йовчев от ТО. Не малко са и проактивните медийни участия от страна на повечето съдилища в рамките на апелативния съдебен район.

Постъпилите заявления по Закона за достъп до обществена информация в съдебния регион са 22, което е с над 50% по-малко от предходния отчетен период. Няма нито едно искане, отправено към Апелативния съд.

Забележително остава присъствието на Апелативен съд – Варна в социалните мрежи. В профила „Съдебна палата“ във Фейсбук са поместени 193 публикации или с 10 повече от предходната година. С две нови статии е допълнена рубриката „Съдии – лектори“ – по повод преподавателската дейност на съдиите Ангелина Лазарова и Росица Тончева. Задълбочава се интереса на граждани да бъдат „приятели“ на съда, като желание за това са декларирали близо хиляда души само през последната година, при около 2500 общо досега. Във Фейсбук са представени още 5 съдилища: окръжните във Варна, Търговище и Шумен, районните в Генерал Тошево и Велики Преслав. Общо над 8 200 души са приятелите и последователите им. Сравнението с 5566 в края на 2022 г. показва увеличение с близо 48%.

Апелативен съд – Варна продължава да се ползва активно и от възможностите на популярната платформа YouTube. В нея се помещават видеоматериали от срещите по Регионалната образователна програма Младежка академия „Космос и право“, реализирана съвместно с Планетариума на Висшето военноморско училище. В този профил се публикуват заснети и монтирани от служителите за връзки с обществеността видеорепортажи и записи от проведените мероприятия.

Изложеното още веднъж демонстрира ползата за органите на съдебната власт от това да използват свои профили и страници в социалните мрежи, тъй като споделяната в тях информация достига широк кръг потребители, без идващата пряко от съдилищата информация да ползва „посредници“. Така информирането на обществеността за събития, инициативи, участия на Апелативен съд – Варна в социални, екологични и други общественополлезни каузи, става пряко и непосредствено, а оттам и по-ефективно.

## **5.2. Инвестиция в бъдещето**

В периода след пандемията постепенно съдилищата и учебните институции възобновяват обичайното си взаимодействие в присъствена форма. В пълен обем е възстановена и оползотворена присъствената възможност за повишаване на правната култура на младите хора и за формиране у тях на основни познания за функционирането на съдебната

власт. За мащабите на разгръщаната дейност говори фактът, че съдилища пряко са контактували с над 4 920 ученици. Варненският апелативен съд проведе два Дни на отворените врати – с ученици от СУ „Димчо Дебелянов“ и със студенти от специалност „Съдебна администрация“ в Икономически университет – Варна. Отделно от това, съдия Росица Тончева запозна чуждестранни студенти с дейността на съда и със спецификите на наказателния процес в България. Образователни срещи с ученици и студенти са провеждали още съдиите Милен Славов и Георги Йовчев.

Лично аз за интересна и съществена стъпка в правилната посока намирам реализацията на нова амбициозна образователна програма, започнала благодарение усилията на съдия Светослава Колева и специалист „Връзки с обществеността“ Десислава Кръстева. Под надслов „Деца и наркотиците: истина и легенди“ наказателните съдии Светослава Колева, Даниела Костова, и председателят на съда Ванухи Аракелян, с активното съдействие на ГР-специалиста, посещават училища във Варна и областта като разговарят с подрастващи от 6-ти до 12-ти клас, а при възможност и с техните родители. Проектът се реализира съвместно със Сдружение „Отвори очи“, което участва с двама свои ко-лектори. Целта е чрез различна и автентична гледна точка, посредством атрактивен подход да бъде предоставена вярна информация за вредите и последствията от употребата на наркотици, свързаните с тях престъпления и наказуемостта им, да бъдат развенчани най-често разпространяваните заблуди и по този начин да се осъществи ефективна превенция. През 2023г. са посетени 7 училища, в т.ч. във Варна, Девня и Приселци, проведена е среща с деца и родители в с. Звездица, като инициативата продължава да предизвиква силен интерес, а поканите за гостуване от учебните заведения надхвърлиха очакванията. Само от началото на 2024 г. са проведени срещи с близо 500 млади хора, включително на територията на училища в общините Белослав, Вълчи дол, Долни чифлик и Ветрино.

Апелативният съд продължи през изминалите няколко години активно да развива дейности насочени към повишаване на доверието и в рамките на Младежката академия „Космос и право“, посветена на космическото право и осъществявана заедно с Планетариума на Висшето военноморско училище. Логистиката, предварителното оповестяване в медиите и социалните мрежи, координацията по провеждането и отразяването (чрез видеорепортажи и интервюта в множество канали и платформи като You Tube) на два цикъла от тематични събития, посветени на „космическото летище“ и „космическите отпадъци“ по този проект е цялостен ангажимент на Апелативния съд.

Съдът продължава активното си сътрудничество с университетите в гр. Варна – Икономическия, Свободния, ВВМУ. През м. април тази година съдът и Висшето военноморско училище подписаха нов меморандум за

сътрудничество, който предвижда разширяване на партньорството в провеждането на съвместни обучения с оглед предизвикателствата, свързани с развитието на компютърните технологии и с необходимостта от установяване на по-адекватна връзка между наука и практика при подготовката на квалифицирани специалисти в цифровата криминалистика, съдебно-техническите експертизи и киберсигурността. Пред студенти от Военноморското училище съдия Светослава Колева представи предимствата на работата като вещи лица на експерти в сферата на киберсигурността.

Апелативният съд продължава да развива програми за практическо обучение и стаж на студентите от специалност „Право“ на Варненския свободен университет, и бакалавърската програма „Съдебна администрация“ на Икономически университет-Варна. Реализира се и стажантска програма за провеждане на ученически професионални стажове в съда за профилираните паралелки „Съдебна администрация“ на една от варненските гимназии.

Активни дейности, участия в образователни програми, проекти и широк спектър информационно-образователни кампании се провеждат от всички съдилища в апелативния район.

### 5.3. Обществени ангажменти

Традиционно Апелативен съд – Варна се ангажира с редица общественорепозитивни каузи, проекти и събития – част от тях са изцяло инициирани и организирани със собствен ресурс от състава на съда, други се реализират и популяризират в сътрудничество с държавни, общински или НПО организации. Съдът, успешно изпълнявайки социалната си функция, за 7-ма поредна година предостави институционална подкрепа и съдействие на децата от Школа „Дедал“ за популяризиране на дейностите и проектите си, като за пореден път те имаха възможността да представят авторска изложба с творбите си в „арт салона“ на съда, с което Апелативният съд стана домакин на общо 21 експозиции в институционална среда и е отличен през 2022 г. с второ място в годишните награди на Министерството на труда и социалната политика „Социално отговорен стратегически мениджмънт“, в раздел „Общество“, именно за това успешно развивано сътрудничество. Продължава традицията ежегодно да се провеждат творчески работилници в групи по интереси и да се организират благотворителни инициативи и дарителски кампании. Развиваната към момента в партньорство програма „Децата и наркотиците: истина и легенди“, с разширяване на обхвата на аудиторията и към родителите, е друго потвърждение за сериозната обществена ангажираност на съда.

Няма да акцентирам на многообразието от новаторски информационно - образователни, обществени и социални каузи, които се

инициират или в които активно се включват повечето от съдилищата в Апелативния съдебен район, доколкото тези програми се отчитат подробно пред ВСС и обобщават в национален мащаб всяка календарна година. Заслужава обаче да се адмирират екипните усилия на магистрати и служители от съдилищата в региона за популяризиране на дейността на съдебната власт и за положителния облик на съда в обществото, особено сред младите хора и в отдалечени населени места.

## **6. ДОСТИЖЕНИЯ И ТРУДНОСТИ – ИЗВОДИ.**

Посочените по-горе данни за състоянието и дейността на Апелативен съд - Варна за последните години, без претенции за изчерпателност, очертават рамката на постигнатото и дават представа за посоката на развитие. Като заместник-председател през изминалия 10-годишен период съм участвал във вземането на управленски решения и предприемането на екипни действия за оптимизиране на работните процеси, затова не бих искал да правя обобщаваща оценка на достиженията. Това, което според мен си струва да бъде оценено, въз основа на свършеното и предприетите действия досега би могло да се обобщи в няколко направления:

В Апелативен съд – Варна е създадена спокойна работна атмосфера и организационна среда, позволяваща съдии и съдебни служители да разгърнат професионалния и личния си потенциал, както при изпълнение на преките си задължения в съдопроизводствената дейност, така и към ангажираност в дейности извън правораздавателния обсег.

В Апелативен съд – Варна работят магистрати със значителен правораздавателен опит, хора с богат професионален стаж и широки житейски познания. Не малка част от колегите са активни преподаватели и лектори по проблеми на правоприлагането, по въпроси на международното правно сътрудничество и обмен; участници в работни групи в областта на законодателството и в Съвета за Партньорство към ВСС; трима съдии участници като членове и като контактното лице през различни периоди в Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела; магистрати с научна експертиза или интереси и извън чисто юридическата сфера; обучители по различни програми към Националния институт на правосъдието; активни участници в информационно-образователни инициативи и общественополезни каузи, които допринасят за модернизирване на публичния образ на съда и способстват за създаване на институционална организационна култура.

Съдебната администрация в Апелативен съд - Варна е опитна, мотивирана и фокусирана в процеса на въвеждане, прилагане и утвърждаване на стандарти за работа и съдебноадминистративни практики, включва се активно с предложения и идеи в реализацията на общностни инициативи. Значителна част от състава на администрацията

членува и участва в работата на Националното сдружение на съдебните служители, като двама от служителите на съда заемат ръководните позиции на председател и член на УС на НССС.

Екипното взаимодействие в съда, на основата на етичните норми и добрите колегиални взаимоотношения, стъпва на ясни правила и разумен консенсус при разпределяне на отговорностите и задълженията в изпълнение на общите за съда цели. Взаимоотношенията магистрат-администрация са коректни, базирани на взаимното уважение и сътрудничество, на чуваемост за мнения и предложения при решаването на общи проблеми.

Широко застъпено е съдийското самоуправление, намиращо проява в прякото участие на съдиите при решаването на въпроси от значение за вътрешната организация и разпределение на отговорности, при определяне на натовареността на отделните съдии, при избора на съдии, които следва да бъдат командирани в Апелативен съд – Варна при възникнала необходимост. Всички тези въпроси се решават на общи събрания на съдиите в съда или по отделения. От 2016 до 2023г. са проведени общо 47 общи събрания и множество такива вътре в отделенията.

Развиваните в условия на приемственост с предходни ръководства на Апелативен съд – Варна, още от далечната 2008 г., партньорски отношения по линия на международния професионален обмен и контакти с Върховния съд на провинция Бавария в Нюрнберг, Германия бяха доразвити, утвърдени и популяризирани сред обществеността в апелативния съдебен район. Макар и чрез средствата на електронната комуникация по време на пандемията, взаимодействието и контактите с международните партньори се поддържат и досега.

Кризата и предизвикателствата в периода на пандемията безспорно изправи ръководния екип на Апелативен съд – Варна в ситуация, когато задачите и всички изпълнявани дейности трябваше да се приоритизират, на принципа на Айзенхауер/Кови, по „важност“ и „спешност“. В спешен порядък се реализираха мерки за обезпечаване на безопасна и здравословна работна среда (осигуряване на защитни паравани, шлемове, лампи за пречистване/йонизиране на въздуха, лични предпазни средства за колектива и логистика относно снабдяване с ваксини и организация за поставянето им), изработване и публикуване в интернет страницата на съда на вътрешни правила за работа и достъп по дела в условия на извънредни епидемични мерки, издаване на служебни бележки за придвижване до месторабота, график за дежурствата за работа по дела и много други. Макар и в условия на спешност, кризата определено изигра своята ускоряваща роля във вземането на организационни решения и „забърза“ редица важни въпроси за правораздаването като утвърждаването на видеоконференцията по дела при разпит на вещи лица и свидетели,

както и по отношение участието на обвиняеми по делата за мерки за неотклонение, активното прилагане на дистанционни форми и платформи за видеообмен при обучения, за организиране на професионални дискусии и тематични конференции.

Паралелно с породената от пандемията криза, бяхме изправени пред предизвикателства покрай въвеждане на единния електронен портал и единната информационна система на съдилищата, прилагането на електронни подписи, електронно призоваване и т.н. - трудности и несъвършенства, които до голяма степен вече са преодолені. От друга страна, динамиката и турболенциите в обществените отношения, промените в икономическата среда и последиците от разразилите се военни конфликти в Европа и Близкия изток, са индикация за възможни нови кризи и предизвикателства. Вероятно занапред все повече ще ни се налага, освен да се занимаваме с чисто професионална дейност, да се обучаваме и адаптираме в променящия се дигитален свят, да се ангажираме с образователно-информационни инициативи, да развиваме практики за взаимодействие и координация с училища, университети, институции на местно ниво и НПО-организации за създаване на устойчиви модели за работа, както в посока повишаване на правната грамотност и познания за правораздавателната дейност, така и по отношение на дейности, насочени към подобряване на качеството на средата за живот, към повишаване на гражданската чувствителност, отговорност и ангажираност за превенция на потенциален риск от негативни социални явления.

### **III. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АПЕЛАТИВЕН СЪД-ВАРНА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ**

На база анализ на така очертаните достижения и актуално състояние на съда към настоящия момент, като се стъпи на постигнатото и изградените на основата на взаимодействие и разбирателство благоприятни взаимоотношения и екипна среда, намирам, че естествено е необходима приемственост и препотвърждаване на приоритетни дейности и доказани във времето позитивни практики. Други, с оглед динамично променящата се среда (законодателна, обществено-политическа и информационна) могат да бъдат допълнени като се посочат нови мерки и области на дейност за създаване на устойчивост или оптимизиране в отделни насоки. Според мен, водещата цел пред всеки един административен ръководител на публична институция като съда би следвало да е постигането на устойчиво разбиране за съда като независима, стабилна и безпристрастна институция, с мотивирани и отговорни магистрати и съдебни служители, която осигурява качествено и достъпно правосъдие, в разумни срокове, при прозрачен процес на работа

и отчетност, в условията на необратима дигитализация на правораздаването. Неизменно това предполага набелязването на приоритетни дейности и мерки за тяхното изпълнение в няколко направления.

## **1. ПОДОБРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СРОЧНОСТТА НА ПРАВОРАЗДАВАНЕТО**

- Продължаване практиката за ежемесечен преглед на движението на делата относно спазването на разумни процесуални срокове на правораздаване. Обобщаването на резултатите и анализа на причините за просрочени съдебни актове са добра база и ясен индикатор при набелязване на мерки за преодоляване на констатирани забави и инициране на бъдещи действия при необходимост – провеждане на беседи със съдиите със забавени дела, изясняване на обективните трудности за просрочията, съответно тяхното отстраняване.
- Проследяване на индивидуалната натовареност, с оглед предотвратяване на евентуална обективна забава в някои производства, така че да не се допуска драстичен дисбаланс и висок интензитет на натовареност в отделни случаи – например при командироване на съдии, което да се отрази на качеството на правосъдието.
- Предприемане на стъпки за оказване на съдействие за по-бързо приключване на делата, включително чрез ревизиране на правилата за подпомагане в дейността от съдебни помощници или при възникнала обективна необходимост - чрез промяна на индивидуалната натовареност съобразно посочения по напред механизъм.
- При констатиране на прекомерна натовареност на едно от отделенията в съда да се реагира чрез пренасочване на вътрешен ресурс или разглеждане в други отделения на определени видове дела.
- Контрол и анализ на неприключили в разумен срок съдебни производства в съда и в окръжните съдилища в апелативния район чрез изискване на ежемесечни (или поне на няколко месеца) справки за движението на тези дела и при необходимост предприемане на действия в тази насока.
- С оглед констатираната изключително позитивна роля на проверките, осъществявани от Апелативен съд по отношение на окръжните съдилища, следва тази добра практика да бъде продължена.
- Провеждане на съвместни неформални срещи между ръководителите на отделения на Апелативен съд - Варна със

съответните ръководители на отделения от околните съдилища към апелативния съдебен район по текущи въпроси на правоприлагането, противоречива практика и т.н.

- Планиране и организиране на регионални тематични обучения по актуални въпроси на съдебната практика и международното правно сътрудничество по дела.
- Планиране и организиране на регионални тематични обучения относно работата на съдебната администрация във връзка с оптимизация на процеса на правораздаване.

## **2. РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ И МАТЕРИАЛНИ РЕСУРСИ**

Създаването на добра организация на работа, ясното разпределение на отговорностите и задълженията, подходящите битови условия за труд (доколкото позволява наличната база) и адекватната техническа обезпеченост, спокойната и стабилна атмосфера на работното място, са необходима предпоставка, която позволява магистрати и съдебни служители да насочат пълноценно професионалната си компетентност и практически умения в изпълнение на основната функция на съда – качествено правосъдие в разумни срокове. Тук ролята на управленския екип безспорно е важна и при всички случаи подходът в управлението на материалните и човешки ресурси трябва да е достатъчно гъвкав, като за вземане на адекватни решения и предприемане на конкретни действия е важно политиките за планиране, контрол и оценка да са ясни за всички. От особено решаващо значение е също институционалните цели да бъдат припознати и да срещнат мотивираното желание и ангажираност за пряко участие на всеки от колектива по реализацията им в желаната посока.

Съдиите в Апелативен съд – Варна са професионалисти с дълъг опит в правораздаването, множество допълнителни квалификации и със специализация по материя, като наличните щатни бройки и разпределението им по отделения са достатъчни за обезпечаване на нормалния съдопроизводствен процес, при относително константни годишни постъпления от дела. Служителите от специализираната администрация са със сериозно развита практическа подготовка и умения, с продължителен стаж в съдебната система и достигнати възможно най-високи оценки от атестациите, като няма текучество. Работещите в общата администрация, вкл. съдебните помощници, активно поддържат високо ниво на професионална компетентност и умения за подпомагане на работните процеси. Наличният щат и за магистрати, и за служители, е достатъчен за адекватното функциониране на институцията, като разбира се за разгръщане на професионалния капацитет е необходимо непрекъснато професионално развитие и усъвършенстване, включително и чрез институционалното му насърчаване. Струва си да се отбележи тук, че докато преместването на съдии в по-горни съдебни инстанции, за разлика

от служителите, е пряко обвързано с тяхното кариерно израстване и размер на възнаграждението, то при преместване на служителите в друг ОСВ по-съществено значение има спокойната и сигурна работна среда и благоприятните взаимоотношения в колектива. Затова намирам за подходящо да продължат да се провеждат политики за привличане, мотивиране и задържане на добре обучени и професионално подготвени служители с доказан интегритет, както и подбор на принципа на конкурсното начало на нови, професионално образовани, с добра езикова подготовка и компетенции в информационните технологии кадри. Оценявайки значимостта на човешкия фактор в съдебната администрация, следва да продължат политиките на сътрудничество с учебни заведения и полагането на системни грижи от страна на съда за продължаване на партньорството в образованието и стажовете, за да се мотивират за участие в конкурс кандидати от профилираните специалности „Съдебна администрация“ на университети и средни учебни заведения.

## **2.1.Професионално подготвени и мотивирани съдии и съдебни служители.**

### **2.1.1 Повишаване на квалификацията**

Качеството на правораздавателната дейност до голяма степен се обуславя от високата квалификация на съдии и съдебни служители. Независимо че в Апелативен съд – Варна е налице траен и отчетлив стремеж за повишаване на професионалната квалификация, нивата на компетентност и придобиване на нови умения, което е видно от интереса и включването на представители на съда в различни обучения, усъвършенстването в професионален аспект е непрекъснат процес, който трябва да продължи да бъде и институционално насърчаван занапред. Виждането ми за адекватните мерки в това отношение включва:

- Продължаване на мониторинга и на периодичните проучвания за действителните нужди от обучение на работещите в институцията, като се обезпечава възможност съдии и служители сами да предлагат теми и области за придобиване на компетенции, които биха им били полезни и извън чисто професионалната сфера.
- Изготвяне на обучителни планове, базирани на реалните идентифицирани в практиката пропуски и съответно потребности в определени области от дейността, необходимостта от развиването или придобиването на нови компетентности. Тук е важно да се провеждат текущи обучения, свързани с информационните технологии и информационната сигурност, както и да се преценява периодично необходимостта от продължаващо обучение по организационни умения - комуникация, работа в екип, стресоустойчивост, превенция на кризи.

- Пълноценно използване на възможностите за включване както в централизирани обучения и в партньорски програми, така и чрез ползване на собствен ресурс - обучители от състава на съда или в рамките на апелативния съдебен район за провеждане на обучения по конкретни набелязани теми. Относно темите, според мен, приоритетно е необходимо провеждане на обучение по въпроси на практическо прилагане на механизмите за международно правно сътрудничество по дела, и по-специално в областта на наказателното право. Подходящо би било и обучение по съдебна етика и интегритет.
- Продължаване и насърчаване на практиката за провеждането на периодични регионални/зонални обучения, при координация и в партньорство с НИП, доколкото съдии от апелативния район активно се включват в работни групи и с авторство на доклади в проблемни области, в разработването на ключови за системата стандарти, помагала и самообучителни ресурси, като следва да се осигури възможност техният опит и наблюдения над практиката да бъдат споделени в по-широк обхват и при по-голямо представителство на съдии и служители от съответните окръжни и районни съдилища в региона. Съобразяването на мястото, времето и начина на провеждане (с опция за избор на присъствена или дистанционна форма, възможност за два отделни цикъла), ще позволи по-масово включване и икономия на финансов ресурс.

### 2.1.2. Поддържане на мотивацията

Известно и валидно не само за институция като съда е, че хората изпълняват служебните си задължения по-добре, когато имат определени, ясно поставени цели, когато те представляват своеобразно предизвикателство за тях, когато в процеса на работа получават обратна връзка за това доколко успешно се справят и, естествено, когато са стимулирани – морално или материално. Силен мотиватор за работа още е благоприятната работна атмосфера и относителната свобода при изпълнение на деловите ангажменти. Доколкото във всеки колектив работят личности с различни способности, интереси, характери и емоционалност, с различни потребности, нагласи, възрастов диапазон, семейно положение и т.н., то до някаква степен техните индивидуални различия и професионална компетентност трябва да бъдат съобразени така, че те да успяват да реализират най-добре своя индивидуален потенциал, но и да могат да работят в екип. Затова е особено ценно да бъде продължена водената досега политика за отчитане на личните и професионални качества на всеки, обвързано със запазването на изградената в Апелативен съд - Варна собствена общност, организационна

култура и ценности, като начин за постигане на мотивация и ангажираност. Възможните стъпки са:

- Да бъдат продължени усилията за укрепване целостта на колектива, чрез осигуряване на подходящи условия, както за професионално, така и за личностно развитие. Осигуряване на институционална подкрепа на стремежа на хора от състава на съда да постигат индивидуалните си лични цели и да развиват извънслужебни активности (езикови курсове, творчески интереси или спортни занимания, хоби и др.), доколкото това прави хората по-мотивирани и по-лоялни. Продължаване на сполучливата практика на територията на съда да бъдат организирани различни прояви за празници като Великден, Коледа и др., включително с възможност за представяне на изработени от членове на колектива картички, украса, мартеници, изложби на картини и т.н.
- Съчетаване на формалното и неформално общуване и взаимодействие в рамките на колектива също е способ за споделяне на опит, знания, информация и генериране на идеи. В тази посока следва да се продължи традицията за съвместно отбелязване на различни празници, организиране на колективни „тематични пътешествия“, посещения на исторически забележителности и културни прояви.
- Насърчаване на свободата на идеите, които могат да бъдат полезни в професионален план при изпълняване от съда проекти и инициативи, особено насочени към социални, благотворителни и др. каузи, защото това допълнително оказва стимулиращо и мотивиращо въздействие.
- Прилагане на механизъм за постоянен мониторинг на условията на труд на работното място и анализ на потенциални рискове с оглед предприемане на навременни стъпки за преодоляване на дискомфорт в работната среда, а оттам и избягване на стреса. Допитвания и анализ на мнения от колектива или по отделения относно необходимостта от промени в работната среда за постигане на взаимноприемливи решения за добър професионален микроклимат и колегиални отношения.
- Системно прилагане на мерки за развиване на съпричастност към общите за Апелативен съд – Варна цели и репутационни интереси, както и за засилване на чувството за принадлежност към институцията и изградената професионална общност.
- Полезно би било да продължи периодичното наблюдение и провеждането, в партньорство с Варненския свободен университет, на анкетни проучвания за установяване наличието на предпоставки за стрес на работното място (доколкото това влияе върху

мотивацията) и при необходимост да се предприемат мерки за отработване и превенция на стреса.

### **2.1.3.Международно сътрудничество и обмен**

Установяването и поддържането на активни професионални контакти и взаимодействие с магистрати от различни държави, включването на представители на съда и на апелативния район в реализацията на европейски и международни програми и проекти в областта на правораздаването и правоприлагането, в областта на международното правно сътрудничество по дела, трансграничната престъпност, участието в работни групи в процеса по транспониране на европейските правни норми във вътрешното законодателство – всичко това влияе положително както за разширяване на професионалната компетентност и информираност на отделните магистрати, така и за развиване на институционален капацитет по прилагане на механизмите за международно правно сътрудничество и утвърждаване на авторитета на съда. От значение в тази насока е да продължи насърчаването и мотивирането на магистрати от съда и апелативния район за включване в обучителни семинари, форуми, конференции или други форми за професионален обмен с международно представителство. Намирам за необходимо да се проследява текущо и коментира практиката във връзка с международното правно сътрудничество, като по линия на НИП или със собствен ресурс от съдии с практически опит, да бъдат организирани семинари и обсъждания по темата за практическото приложение и разглеждането на дела по линия на международноправното сътрудничество. Полезно и мотивиращо за колектива би било да се продължат развиваните повече от 15 години партньорски отношения с Върховния съд на провинция Бавария в Нюрнберг, Германия, като се осигури възможност за осъществяване на директни професионални срещи между съдиите от Варненския апелативен район и германските им колеги, за по-задълбочен информационен обмен, познаване и обсъждане на стандарти в правораздаването и публичната дейност на съда.

### **2.2.Съдийско самоуправление и споделена отговорност**

Конкретно разписаните в ЗСВ правомощия на Общите събрания и възможността всеки съдия да влияе с повече тежест при определяне на организацията на работа, разпределение на отговорности във формираните отделения по материя, да изразява становища относно процеса на номиниране на административни ръководители, заместник-председатели, както и да изслушва кандидатури, безспорно са демократично достижение – стъпка към повишаване на прозрачността и за ограничаване на евентуална възможност за административна форма на влияние върху независимостта на съда. Извън законовата регламентация на института на

съдийското самоуправление, намирам, че винаги би било полезно повече хора да участват информирани и да споделят мнение още в процеса на формиране на управленски решения по въпроси от съществено значение за общата организация на работа и състояние на съда, защото това ангажира и споделената им отговорност за постигане на търсения краен резултат. Възможните способы според мен са:

- Продължаване на практиката за обсъждане и вземане на решения чрез общо събрание на съдиите във всяко от трите отделения за избор на командирован съдия;
- Търсене на различни форми за дискутиране и обсъждане на общи въпроси за съда, както и идентифицирани проблемни области от практиката, с целия колектив или по отделения, като за експедитивност при изразяване на становища се ползват вайбър групи и др., с цел обезпечаване на възможност за реално практическо включване в процеса на анализ и на вземане на консенсусни решения;
- Съгласуване на събрания на съдиите по отделения графиците за отпуските, разпределението на дежурствата и организацията на работа на съда през съдебната ваканция;
- Продължаване на практиката за обсъждане и вземане на решения от общото събрание на съда по въпроси като реорганизация, разпределение и адаптиране на материалната база, относно избор на място за провеждане на профилактични прегледи, оказване на социална помощ за колеги, за участие в социални и екологични проекти и инициативи, за организиране на общностни събития – съвместно отбелязване на празници, посещения на културни и исторически забележителности, церемонии, тимбилдинг, съвместни тематични пътувания и др.;
- Продължаване утвърдената практика представянето и обсъждането на годишния отчет за дейността на съда да се извършва не само пред Общото събрание на съдиите, а и в присъствието на съдебните служители, с отбелязване на приноса за свършената през годината работа.

### **2.3. Оптимизиране на съдебноадминистративната дейност**

С преминаването към ЕИСС и направените подобрения в хода на приложението ѝ, вече в значителна степен се постига унифициране на работните процеси и уеднаквяване на практиката по администриране на делата в съдилищата. Подобряването на дейността следва да се опира на регулярно наблюдение на вътрешната организация на работните процедури, проследяване на натовареността на съдебните служители и анализ на обективното състояние на съдебната администрация. Оптимизирането на работните процеси зависи от професионалната

подготвеност и компетентност като цяло, от личната мотивираност и пряко участие на всеки от екипа в изпълнението на конкретни задачи, от възможността за взаимозаменяемост, но още повече е обвързано с наличието на различни външни и вътрешни стресови фактори, които влияят за достигане на траен резултат. Тук полезни могат да бъдат:

- Осъществяването на мониторинг и текущ контрол върху натовареността и разпределението на отговорностите на съдебните служители (вкл. съдебните помощници) и при необходимост предприемане на подходящи мерки за поддържане на оптимален баланс в натоварването, така че да не се отрази на качеството на работа;
- Завършването до 2025 г. на цялостната кодификация на вътрешните административни актове. Наличието все още на значителен обем документи като заповеди, вътрешни правила, писмени указания, наръчници и пр., които с течение на времето и вследствие на организационни промени са загубили изцяло или частично своята актуалност, допълнително влияе по отношение на стреса и работоспособността, поради което намирам за необходимо в кратки срокове процеса на проследяване и кодификация на актовете да приключи;
- Проучването и анализа на добри практики в други съдилища, и при преценка – взаимстването им в дейността на Апелативен съд – Варна.

#### **2.4. Електронно правосъдие**

С въвеждането на Единната информационна система на съдилищата, на ЕПЕП, на електронни подписи по дела и с измененията в процесуалните закони, се наложиха съществени промени, изцяло нови процедури и нов ритъм на работа, към които в кратки срокове трябваше да се адаптират магистрати и съдебни служители. Трудностите и несъвършенствата в този аспект до голяма степен вече са преодоляни. Новите информационни технологии, от друга страна, бързо промениха поведението и очакванията на външните за съда потребители на съдебно-административни услуги, което изисква текущо наблюдение и периодична оценка, за да се обезпечи своевременното предприемане на адекватни стъпки към по-добра организация на работните процеси.

- Регламентиране на организацията и реда за сканиране на всички постъпващи книжа по дела и за присъединяването на постъпващите по електронен път документи;
- Провеждане на текущи обучения с вътрешен за съда ресурс във връзка с въвеждане на нови функционалности в ЕИСС;
- Оптимизация и електронизация на вътрешните процеси в съда и стремеж за намаляване на хартиения документооборот;

- Анализ на действащи процедури и при необходимост - замяната им с нови, които да са адекватни на поставените изисквания и зададените параметри.

## **2.5. Материална база и техническа обезпеченост**

Проблемът с наличния сграден фонд и ограниченията в съществуващата материална база, където се помещава Апелативен съд – Варна, стои отдавна и пред не един административен ръководител. Доколкото във Варна изобщо липсва изградена обща и подходяща за съдопроизводство Съдебна палата, този проблем е валиден и пред ръководствата на останалите съдилища. В този смисъл, предприемането на трайни мерки за обновяване на сградния фонд, така че да отговаря на изискванията и предписанията за този род публични институции, не зависи от възможностите и индивидуалните усилия само на административния ръководител на съда. Периодичното поставяне на фокус на този проблем би могло да ангажира вниманието в търсене на междуинституционално решение за разрешаването му, във взаимодействие с другите власти в държавата, при осигуряване на значителен финансов ресурс и при координирано взаимодействие с други административни ръководители и ВСС.

Що се отнася до необходимост от обновяване, преоборудване на помещения или на единствената съдебна зала, с която разполага Апелативен съд – Варна, то следва да се основава на обективна преценка на нуждите и възможностите, като разходването на публични средства да става максимално икономично и ефикасно. По отношение на общата техническа обезпеченост на съда е необходимо провеждането на периодичен преглед и оценка на наличната техника, за да се предприемат подходящи мерки за обезпечаване на нормалния работен процес.

## **3. ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОТО ДОВЕРИЕ В СЪДА.**

Доверието към един от органите на съдебната власт е в пряка зависимост от доверието на обществото към съдебната система като цяло. То от своя страна предполага по-добро познаване на същината на работата в съдилищата и процеса на правораздаване, по-реалистично обществено разбиране за ролята и значението на независимостта на съдебната власт и на отделния магистрат; изисква полагане на системни усилия от съда за максимално прозрачно представяне на дейността и работата на администрацията си, с открито, ясно и достъпно обяснение на прилаганите единни изисквания и правила за работа, както по отношение на правораздавателната дейност, така и във взаимодействието на съда с обществото. В този смисъл постигането на стратегическата цел е дългосрочна задача и продължаващ процес, който не се изчерпва с 5-годишен мандат. Системните и целенасочени дейности на Апелативен

сът-Варна, предприемани в това направление години наред, категорично трябва да бъдат препотвърдени и доразвивани с креативни идеи и новаторски подходи, за да се стигне до по-доброто и информирано разбиране за работата на институцията и съдебната власт, оттам - за постигане на положителна промяна и по-високо обществено доверие.

В изпълнение на целта, съдът е необходимо ежегодно да анализира комуникационните си дейности, както и да преценява и оптимизира взаимодействието вътре в екипа си, що се отнася до своевременно и достоверно предоставяне на информация по дела, публикуване в интернет страницата си на актуална информация относно съдебно-административни промени, предлаганите възможности за справки, електронни услуги и др.; до организацията и провеждането на информационни кампании, участието в проекти и междуинституционални инициативи, насочени към обществеността, с оглед по-пълноценно и ефективно разпространение на информация, която способства за формиране на обективна обществена представа за цялостната дейност на съда и влияе върху публичния образ на институцията.

За преодоляване на дефицита на доверие към момента са предприети множество мерки, в различна степен на реализация, като от съществено значение, според мен, е да бъде осигурена приемственост на провежданата политика с продължаване на координираните екипни усилия за утвърждаване на позитивни практики в няколко направления.

### **3.1. Взаимодействие с медиите.**

Поддържането на активна комуникация с регионалните и национални медии, с традиционните и нови социални медии, където съдържанието до голяма степен се създава от самите потребители, е важно да се осъществява в условия на максимална прозрачност, откритост и диалогичност, което от своя страна е определящо за подобряване на връзката на съда с обществото. Стъпките в това отношение трябва да се фокусират върху:

- предоставяне на навременна, ясна и достоверна информация за работата на съда, на достъпен език и по подходящ начин;
- регулярни прессъобщения, подаване на изпреварваща информация по дела от интерес за обществеността, предоставяне на аналитични данни и статистическа информация за дейността на съда от тематичен журналистически интерес, при съобразяване на информацията със законовите изисквания за публикуване, защитата на личните данни и класифицираната информация;
- изграждане на своеобразна „институционална медия“, чрез създаване на собствено медийно съдържание, поддържане на профил във Фейсбук и групи в социалните мрежи, както и чрез

- използване на различни онлайн платформи за споделяне на информация и обмен на видеофайлове, мнения, опит;
- използване на механизъм за обратна връзка и оценка на прилаганите в практиката подходи.

### **3.2. Взаимодействие в образователната сфера.**

Продължаването на активните и целенасочени усилия за повишаване на правната култура и правната осведоменост, като предпоставка за доверието към работата на съда и правораздавателната система въобще, е кауза, която обединява и ангажира целия колектив на Апелативен съд – Варна. Съдът години наред успешно развива и популяризира собствени и осъществявани в сътрудничество с други институции (образователни, държавни и местни структури, НПО организации) информационно-образователни проекти и инициативи с правна насоченост към младите хора. Създаден е гъвкав механизъм за сътрудничество и координация на регионално ниво между образователните и съдебните институции, което позволява разнообразие във формите, разширяване на обхвата от учебни заведения и възрастовия диапазон на аудиториите, с които съда взаимодейства, а това от своя страна води до по-забележим интерес от обществеността към дейността на съда и влияе за изграждане на доверие. За постигане на целения резултат е необходимо да се предприемат следните мерки:

- Продължаване на дейностите за повишаване на правната осведоменост и формиране на правни познания чрез осъществяване на програми, инициативи и проекти като: „Дни на отворените врати“ в съда, ОП „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“, дискусии на правни теми със студенти от неюридически специалности или чуждестранни студенти във Варна;
- Продължаване на реализираната в сътрудничество с Планетариума на Висшето военноморско училище, и популяризирана в платформата „YouTube“, образователна програма „Младежка академия: Космос и право“, както и осъществяваната в регионален обхват и ползваща се с широка мрежа последователи в едноименната група във Фейсбук образователна програма „Децата и наркотиците: истина и легенди“, реализирана съвместно между структури на държавната и местна власт с НПО-сдружение;
- Предприемане на стъпки за насърчаване и поощрение на активни участници от състава на съда и новаторски инициативи, насочени към поддържане на високо обществено доверие и с принос за утвърждаване на положителния образ на съда и съдебната власт, като напр. учредяване на годишни регионални или национални

награди за най-сполучливи информационно-образователни практики с правна насоченост.

- Активно взаимодействие с университетските ръководства на ВСУ „Черноризец Храбър“ и Икономическия университет с оглед разширяване на възможностите за техни студентите, съответно от магистърска програма „Право“ и от бакалавърска програма „Съдебна администрация“ да провеждат тематични срещи в съда за подпомагане на практическото им обучение и придобиване на познания, необходими за бъдещата им професионална реализация.
- Осигуряване на възможност за провеждане на информационно-практически срещи, учебен стаж и реално наблюдение на дейността на съдебната администрация и на работните процеси в съда за ученици от специализираните професионални паралелки „Съдебна администрация“ на варненска гимназия.
- Обезпечаване и синхронизиране на дейности по връзки с обществеността с другите органи на съдебната власт в обхвата на Апелативния съдебен район за постигане на ефективност и устойчивост в комуникацията, и съответно по-добър професионален имидж в публичното пространство.

### **3.3. Активна ангажираност в социални и общественозначими каузи.**

Екипно обсъждане и планиране на участия на съда – със собствен ресурс или в координирано партньорство с други организации и институции, за реализация на кампании, проекти и дейности, насочени към повишаване на гражданската чувствителност по важни за обществото теми, поемане на социална отговорност за превенция на негативни социални явления; ориентирани към информационни и благотворителни кампании за деца и групи в неравностойно положение или към екологични и граждански инициативи за подобряване на качеството на средата за живот, свързани с устойчивото и проспериращо бъдеще за всички. На основата на годишен анализ и оценка на дейността в това направление намирам за важно да бъдат стимулирани и насърчавани иновативни търсения и подходи, които да способстват от една страна, както разгръщането на професионалния и личен потенциал на съдии и съдебни служители, от друга - да съдействат за положителния публичен образ на съда и за достигане на посланията на институцията до по-широка аудитория.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА  
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Посочените дотук приоритетни направления, набелязаните идеи и мерки по тях, са взаимосвързани и естествено не биха могли да отразят в пълнота целия диапазон от отговорности и ангажменти пред административния ръководител. Осъзнавам важността на мястото и значението, които Апелативен съд – Варна има в системата на съдилищата у нас, давам си сметка за изградения авторитет и позитивен публичен облик на съда, като добре функционираща, отговорна и прозрачна институция, с развита стабилна и сплотена собствена професионална общност от съдии и съдебни служители, затова и ясно разбирам високите изисквания на поста на административния ръководител.

Доверието на колегите ми, увереността че имам пълната им подкрепа, допълнително ме мотивира да поема това предизвикателство и да се кандидатирам за позицията, като се надявам вижданията ми за управление на съда да срещнат и вашето разбиране и подкрепа.

С уважение:

Янко Янков